

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BECHUKOSAI • MAAMAR 2

ביאור אם בחקותי

Una explicación de «Si andan en Mis estatutos»

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak

LikuteiTorah.com

LA PARASHÁ JASÍDICA

likuteitorah.com/es/likutei-torah/bechukosai/2/

1 ביאור אם בחקותי

Una explicación de «Si en Mis estatutos [ustedes andan]».

2 להבין שרש הדברים הנ"ל. הנה להבין ענין אם בחקותי תלכו שבחי ההליכה היא בחקותי דוקא בבחי אותיות החקיקה.

Para comprender la raíz de los asuntos mencionados antes. Ahora bien, para comprender el sentido de “Si caminan en Mis estatutos” (bejukotai): el nivel de “caminar” se da específicamente “en Mis estatutos”, en el nivel de las letras grabadas.

יש להקדים תחלה שרש ענין ההפרש בין תורה שבכתב שנתלבשה באותיות הכתב בדיו על הקלף. לבחי מכתב אלהים חרות על הלוחות שהוא אותיות החקיקה.

Primero debemos exponer la raíz de la diferencia entre la Torá Escrita, que está revestida en letras escritas con tinta sobre pergamino, y el nivel de “la escritura de D'os, grabada sobre las Tablas”, que consiste en letras grabadas.

3 וההפרש בין כתיבה לחקיקה. בגשמיות הוא פשוט דבאותיות הנכתבים בדיו הנה הדיו הוא דבר בפ"ע [בפני עצמו] ואינו מגופו ומהותו של הקלף.

Y la diferencia entre escribir y grabar: en términos físicos es sencilla. En las letras escritas con tinta, la tinta es una cosa por sí misma y no forma parte del cuerpo ni de la esencia del pergamino.

אך כשמצטייר הדיו בצורות אותיות על הקלף ידבקו והיו לאחדים ונראה כאלו הם דבר א', שהרי הקלף הלבן ישנו תחת האות ועליו ממש נכתב האות והוא סובלו.

Pero cuando la tinta toma la forma de letras sobre el pergamino, se adhieren y se vuelven una sola cosa, y parece que fueran una sola cosa, pues el pergamino blanco está debajo de la letra, y esta se escribe directamente sobre él, y él la sostiene.

אבל מ"מ באמת הם שני דברים שהרי הקלף הוא דבר בפ"ע [בפני עצמו] והדיו הוא דבר בפ"ע [בפני עצמו] לגמרי

Sin embargo, en realidad son dos cosas, pues el pergamino es una cosa por sí mismo y la tinta es completamente una cosa por sí misma,

רק שהלביש את הקלף הלבן להיות נראה על הקלף צורות אותיות מדיו וא"כ אין זה רק דרך הלבשה בלבד שהלבוש הוא דבר בפ"ע [בפני עצמו] ממש.

solo que ha revestido el pergamino blanco, de modo que sobre el pergamino se ven formas de letras hechas de tinta. Por lo tanto, esto no es más que una modalidad de revestimiento, pues una vestimenta es verdaderamente una cosa por sí misma.

4 ואף לבוש המחובר תמיד מ"מ מצד עצמו הוא דבר בפני עצמו. וכך הוא ענין אותיות הנכתבים בדיו הן מלבישים את הקלף בחי' לבוש לבד משא"כ באותיות החקיקה שנחקקים ונחרצים ע"ג [על גבי] אבן טוב וכה"ג [וכהאי גוונא]

Incluso una vestimenta que está siempre adherida es, no obstante, en sí misma, algo separado. Así ocurre con las letras escritas con tinta: revisten el pergamino solo a modo de vestimenta. No ocurre así con las letras grabadas, que se graban y se inciden sobre una piedra preciosa y similares:

הנה אין האותיות חשובים בחי' לבוש לבד אלא הן מעצמיותו ומהותו של האבן טוב ומגופו ממש יחשבו.

allí las letras no se consideran solo una vestimenta; más bien, son de la esencia y el ser de la piedra preciosa, y se consideran parte de su propio cuerpo.

5 והגם שמ"מ אינו דומה ממש לכמו שהיה האבן טוב מצד עצמו קודם החקיקה שמתחלה היה פשוט בלא ציור אותיות כלל וע"י החקיקה נולדו בו אותיות

Y aunque, no obstante, no es exactamente igual a la piedra preciosa tal como era en sí misma antes del grabado, pues al principio era simple, sin ninguna forma de letras, y mediante el grabado nacieron en ella letras,

והרי א"כ צורות האותיות אלו אינן עצמות ומהות האבן טוב שהוא מצד עצמו פשוט בלא ציור אותיות.

se deduce, entonces, que estas formas de letras no son la esencia y el ser de la piedra preciosa, que en sí misma es simple, sin ninguna forma de letras;

אך הגם שצורת האותיות היא הוי' חדשה אבל עכ"פ [על כל פנים] אותיות אלו הם בגוף האבן טוב ממש ואינו דבר נפרד ממנו

sin embargo, aunque la forma de las letras es una existencia nueva, al menos estas letras están en el cuerpo mismo de la piedra preciosa y no son algo separado de ella;

רק חרותם וחוקים בגופו ממש ולא כאותיות שעושים בדיו שהם דבר נפרד חוץ מהקלף וחשובים לבוש לבד

sino que están simplemente incisas y grabadas en su cuerpo mismo, y no son como las letras hechas con tinta, que son algo separado, exterior al pergamino, y se consideran únicamente una vestidura.

אבל אותיות החקיקה אע"פ [אף על פי] שהן ג"כ אותיות ולא כקלף הלבן ואכן טוב במהותו ועצמותו שמופשט מכל צורה ממש אבל עכ"פ [על כל פנים] הם מגופו ומהותו של הדבר הנחקק ולמעלה מעלה מבחי' לבוש:

Pero las letras del grabado, aunque también son letras y no son como el pergamino blanco o la piedra preciosa en su ser y esencia, que están absolutamente libres de toda forma, al menos pertenecen al cuerpo y al ser de aquello que se graba, y están muy, muy por encima del nivel de una vestidura.

6 והנה עם היות המשל הנ"ל הוא ענין גשמי מ"מ ממנו יובן הנמשל למעלה בענין שרש מעלת הלוחות וכמשי"ת [וכמו שיתבאר] אי"ה [אם ירצה השם].

Ahora bien, aunque la analogía anterior es un asunto físico, no obstante, a partir de ella se comprenderá aquello que representa Arriba, respecto de la raíz de la superioridad de las Tablas, como se explicará, si D'os quiere.

אך מקודם יש לבאר עוד איך שדוגמת המשל הנ"ל באותיות הכתיבה ואותיות החקיקה הגשמיים. יש דוגמתם ממש ברוחניות באותיות שבנפש המדברת שבאדם.

Pero primero debemos explicar además cómo la semejanza con la analogía anterior —las letras físicas escritas y las letras grabadas— tiene una contraparte exacta en la espiritualidad: las letras que hay en el alma hablante del hombre.

דהנה עם היות שהנפש מלאה אותיות וכמ"ש ויהי האדם לנפש חיה ותרגם אונקלוס לרוח ממללא וכדלקמן אי"ה [אם ירצה השם] מ"מ

Pues, aunque el alma está llena de letras, como está escrito: “Y el hombre se convirtió en un alma viviente”, que Onkelos traduce como “un espíritu hablante”, como se explicará más adelante, si D'os quiere, no obstante,

הנה נביעת האותיות שבמחשבה ודבור אף שנובעים מהנפש מ"מ גשם מהות אותיות הדבור שהם מבחי' קול והבל הלב הגשמי היוצא מן הקנה כמו דבר זר ממש נחשב לגבי מהות ועצמות הנפש

en cuanto al brotar de las letras que están en el pensamiento y el habla, aunque brotan del alma, no obstante, la esencia burda de las letras del habla —que pertenecen al nivel de la voz y del aliento físico del corazón que sale por la tráquea— se considera algo verdaderamente ajeno en relación con la esencia y el ser del alma.

כי מה ענין קול גשמי למהות הנפש הרוחניות ואפי' [ואפילו] מהות האותיות שבמחשבה שחושב ומהרהר אותיות א"ב ג"ד כו' מהות מחשבה זו ואותיות אלו

Pues ¿qué relación tiene una voz física con el ser del alma espiritual? E incluso el ser de las letras que están en el pensamiento —cuando uno piensa y medita en las letras alef, bet, guímel, dálet, etc.—, el ser de este pensamiento y de estas letras

כמו דבר זר ממש נחשב לגבי הנפש ע"ד אותיות הדבור דאע"פ [דאף על פי] שהם רוחניים יותר ממהות הקול הגשמי מ"מ בנקל לצייר שאין זה כלל מערך מהות רוחניות הנפש

se considera algo verdaderamente ajeno en relación con el alma, del mismo modo que las letras del habla. Pues, aunque son más espirituales que la esencia de la voz física, es fácil comprender que no guardan en absoluto proporción con el ser espiritual del alma.

ולכן מחשבה ודבור נקראו רק לבושים בלבד לגבי הנפש כמו הלבוש שאינו כלל ממהות הדבר

Por eso, el pensamiento y el habla se llaman únicamente vestimentas en relación con el alma, como una vestimenta que no forma en absoluto parte del ser de quien la lleva

רק דבר אחר ממש וכנ"ל במשל שאותיות הכתיבה הן לבושים לפי שהדיו הוא דבר זר ואינו כלל ממהות הקלף רק שמלבישו ונראה כאלו הוא דבר אחד.

sino que son algo verdaderamente distinto; como se mencionó en la analogía anterior, las letras escritas son vestimentas porque la tinta es algo ajeno y no forma en absoluto parte de la esencia del pergamino; solo lo recubre, y parece como si ambos fueran una sola cosa.

כך אותיות המחשבה ודבור הם דברים נפרדים. אותיות הדבור הן מקול גשמי. ואותיות המחשבה רוחניים יותר ומ"מ אינן כלל ממהות הנפש וחשובים

Así también, las letras del pensamiento y del habla son cosas separadas. Las letras del habla están hechas de una voz física. Las letras del pensamiento son más espirituales; sin embargo, no pertenecen en absoluto a la esencia del alma y se consideran

כמו לבוש לבד רק המחשבה היא לבוש המחובר והדבור הוא בחי' לבוש הנפרד כמ"ש במ"א, ואעפ"כ [ואף על פי כן] הרי הם דבוקי' [דבוקים] ממש במהו' [במהות] הנפש ממש

como una mera vestimenta; solo que el pensamiento es una vestimenta adherida y el habla es el nivel de una vestimenta separada, como se explica en otro lugar. Aun así, están verdaderamente unidas a la esencia misma del alma,

שהרי הנפש היא המדברת אותיות הדבור ומחשבת ומהרהרת באותיות המחשבה ובלעדה אין שום מציאות לאותיות המחשבה והדבור

pues es el alma la que pronuncia las letras del habla, y piensa y medita en las letras del pensamiento; sin ella, las letras del pensamiento y del habla no tendrían existencia alguna.

וזה ממש כמשל אותיות הנכתבים בדיו שאע"פ [שאף על פי] שאין הדיו ממהות הקלף מ"מ הוא דבוק בהקלף והקלף הוא הסובל ונושא עליו אותיות אלו

Esto es exactamente como la analogía de las letras escritas con tinta: aunque la tinta no pertenece a la esencia del pergamino, está unida a él, y es el pergamino el que sostiene y lleva estas letras sobre sí.

וגם תחת שחרורית הדיו יש לבנונית הקלף ובלעדי הקלף אינו שייך שום מציאת אותיות מהדיו בעצמו.

Además, debajo de la negrura de la tinta está la blancura del pergamino; y sin el pergamino no podría existir letra alguna formada por la tinta por sí sola.

כך הנפש היא המדברת ומהרהרת וסובלת גשם אותיות הדבור והמחשבה ובלעדה אין שום מציאות אותיות מחשבה ודבור

Así también, es el alma la que habla y medita, y la que sostiene la materialidad de las letras del habla y del pensamiento; sin ella, no existirían en absoluto letras del pensamiento ni del habla.

וגם הארה ממנה מתלבשת באותיות המחשבה ודבור כלבנונית הקלף שתחת הדיו כדלקמן והרי א"כ אותיות המחשבה ודבור דבוקים ממש להנפש והיו לאחדים.

Además, una irradiación de ella se reviste en las letras del pensamiento y del habla, como la blancura del pergamino que está debajo de la tinta, como se explicará más adelante. Por lo tanto, las letras del pensamiento y del habla están verdaderamente unidas al alma y se vuelven una sola cosa.

7 ומי"מ הן לבושים לבד לפי שמצד עצמן הן דבר נפרד הדבור מן בחי' הבל הלב כו'

Sin embargo, son únicamente vestimentas, pues en sí mismas son algo separado: el habla proviene del nivel del aliento del corazón, etc.,

רק שהנפש מתלבשת בהן זהו המשל מבחי' אותיות הכתיבה בדיו ע"ג [על גבי] קלף שדוגמתן ברוחנית בנפש הוא בחי' אותיות המחשבה והדבור כנ"ל (ועמ"ש מזה בד"ה שחורה אני אש שחורה ע"ג [על גבי] אש לבנה):

solo que el alma se reviste en ellas. Esta es la analogía de las letras escritas con tinta sobre pergamino, cuyo equivalente en la dimensión espiritual, en el alma, son las letras del pensamiento y del habla, como se mencionó arriba. (Véase lo escrito sobre esto en el discurso que comienza "Soy negra", [sobre] el fuego negro sobre el fuego blanco.)

8 ב אמנם להבין המשל מאותיות החקיקה מהו בנפש אין לזה דמיון כלל באותיות הגלויים לנו מהנפש רק מעט יש דמיון ממה שידוע שיש ב' בחי' במחשבה.

2. Sin embargo, para entender qué es en el alma la analogía de las letras grabadas, no hay semejanza alguna con ellas entre las letras del alma que se nos revelan. Solo hay una leve semejanza, a partir de lo que se sabe: que hay dos niveles en el pensamiento.

הא' הנק' מחשבה תתאה והוא כשחושב מה שמדבר וחושב האותיות ממש א"ב ג"ד להוציאן כן בפה כענין השמע לאזנך מה שאתה מוצא מפ"ך.

El primero se llama pensamiento inferior (machshavá tataá): cuando uno piensa lo que está diciendo y piensa las letras mismas —álef, bet, guímel, dálet— para pronunciarlas con la boca, conforme a la idea de "Que tu oído oiga lo que sale de tu boca".

9 וזהו חיצוניות המחשבה ונק' למעלה בחי' מלכות דתבונה שהיא בחי' לאה חיצוניות הבינה שהיא בחי' אותיות המחשבה הנ"ל. ובחי' הב' הוא הנק' מחשבה עילאה דהיינו כשחושב השכל ולא האותיות.

Esta es la dimensión exterior (jitzoniut) del pensamiento, y Arriba se la llama el nivel de Maljut de Tevuná, que es el nivel de Leá, la dimensión exterior de Biná, que es el nivel de las letras del pensamiento mencionadas anteriormente. El segundo nivel es lo que se llama pensamiento superior (majshavá ilaá), es decir, cuando uno piensa el concepto y no las letras.

ומ"מ אף שאינו מרגיש כלל האותיות מ"מ יש כלול בחי' אותיות במחשבה זו שחושב השכל שא"א להיות כלל גילוי השכל אפי' [אפילו] כמוח האדם עצמו בלי אותיות

Sin embargo, aunque uno no perciba en absoluto las letras, el nivel de las letras está, no obstante, incluido en este pensamiento en el que uno piensa el concepto, pues no puede haber revelación alguna del concepto, ni siquiera en el propio cerebro de la persona, sin letras;

רק שהאותיות כלולים ממש בתוך השכל ממש ואינן כהרהור אותיות דמחשבה תתאה שיצאו האותיות להיות מורגשין בפני עצמן חוץ מהשכל והוא בחי' חיצוני דבינה כנ"ל.

solo que las letras están verdaderamente incluidas dentro del concepto mismo, y no son como la contemplación de las letras del pensamiento inferior, donde las letras han salido para ser percibidas por sí mismas, fuera del concepto; ese es el nivel de la dimensión exterior de Biná, como se mencionó anteriormente.

אבל אותיות הכלולים בשכל עצמו שהוא בחי' פנימי' [פנימיות / פנימית] בינה ואינן דבר נפרד חוץ מהשכל הרי הן דבר א' עם השכל

Pero las letras incluidas en el concepto mismo, que es el nivel de la dimensión interior (pnimiut) de Biná, y que no son algo separado fuera del concepto, son una sola cosa con el concepto.

והרי מ"מ יש שם אותיות ולמעלה ג"כ הוא ענין פתוחי חותם מקור האותיות שבבחי' יסוד

Y, no obstante, allí hay letras. Arriba también, esto corresponde a "los grabados de un sello", la fuente de las letras, que se encuentra en el nivel de Yesod (fundamento)

אימא שמשם נמשך להיות התהוות אותיות מחשבה ודבור הנק' לאה ורחל. ולכן נקראת הבינה ספר ע"ש סיפורי האותיות שמתהווים ממנה במחשבה ודבור.

de Ima, de donde proviene la formación de las letras del pensamiento y del habla, que se llaman Leá y Rajel. Por eso Biná se llama sefer ("libro"), por los sippurim ("relatos") de las letras que se forman a partir de ella en el pensamiento y el habla.

10 והנה בחי' אותיות אלו הכלולים בהשכל ממש המתגלה מהנפש כמוח האדם היא כמו משל אותיות החקיקה שהן בגופו של האבן טוב ולא כמו דיו שהוא נפרד מצד עצמו מהקלף כו'.

Ahora bien, estas letras que están verdaderamente incluidas en el concepto que se revela del alma en el cerebro de la persona son como las letras grabadas, que están en el cuerpo mismo de la piedra preciosa, y no como la tinta, que por sí misma está separada del pergamino, etc.

וכך אותיות אלו הן מגוף ומהות השכל ממש שממהות ועצם השכל נמשכו בחיי אותיות אלו הכלולים בו ממש

Así también, estas letras pertenecen al cuerpo y a la esencia mismos del concepto, pues estas letras, que están verdaderamente incluidas en él, proceden de la esencia y el ser del concepto.

ולכן לא נרגשו כלל להיות דבר בפ"ע [בפני עצמו] כאותיות המחשבה תתאה והדבור שהן בחיי דבר זר ונפרד ממהות השכל כנ"ל.

Por eso, no se perciben en absoluto como algo independiente, como las letras del pensamiento inferior y del habla, que son algo ajeno y separado de la esencia del concepto, como se mencionó antes.

משא"כ כאן במחשבת השכל שאינן דבר בפ"ע [בפני עצמו] שהרי אינו חושב כלל האותיות רק שחושב השכל ממש אלא שבו נמצאו ובו היו האותיות כנ"ל:

En cambio, aquí, en el pensamiento del concepto, no son algo independiente, pues uno no piensa en absoluto en las letras, sino únicamente en el concepto mismo; simplemente, las letras se encuentran en él y existen en él, como se mencionó antes.

11 אמנם באמת אין משל זה מכוון עדיין ואינו דוגמא לבחי' אותיות שבנפש. כי אותיות הכלולים בשכל יתכן עליהן שהן עצם אי עם השכל וכמו חקיקה.

En verdad, sin embargo, esta analogía todavía no es precisa ni constituye un paralelo del nivel de las letras que están en el alma. Pues de las letras incluidas en un concepto puede decirse que son de una misma esencia que el concepto, como en el caso de una grabadura,

אבל לא יתכן לומר עליהם שהם עצם אי עם הנפש שהיא למעלה אפי' [אפילו] מכח השכל כש"כ [כל שכן] מן השכל הגלוי

pero no puede decirse de ellas que sean de una misma esencia que el alma, que está por encima incluso de la facultad del intelecto, y con mayor razón por encima del intelecto revelado.

(וגם לא יתיישב מה שיתי' לקמן דבבחי' אותיות החקיקה שבנפש שייך הליכה ותוספת נביעי' [נביעה] חדשה דמהשכל הגלוי לא יהי' [יהיה] כלל נביעות חדשות)

(Tampoco concordaría con lo que se explicará más adelante: que en el nivel de las letras grabadas del alma puede haber «avance» y una adición de nuevo brotar, pues del intelecto revelado no puede brotar nada nuevo.)

ולענין המשל יובן ממ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ע"פ ויעש דוד שם שמבטא אותיות והנקודות הוא למעלה מהשכל המושג ומובן

En cuanto a la analogía, se entenderá a partir de lo escrito en Igueret HaKodesh sobre el versículo «Y David se hizo un nombre»: que la articulación de las letras y los signos vocálicos está por encima del intelecto que puede aprehenderse y comprenderse,

אלא משכל הנעלם וקדמות השכל שבנפש המדברת ולכן אין התינוק יכול לדבר אף שמבין הכל כו' ע"ש.

sino del intelecto oculto y del intelecto primordial (kadmud haséjel) del alma hablante. Por eso un niño no puede hablar, aunque comprende todo, etc. Véase allí.

12 וע"פ כ"ז [כל זה] יובן איך שיש בנפש בחי' אותיות החקיקה ואותיות הכתיבה והיינו כמו שאותיות החקיקה הם חקוקים בגוף ועצם האבן ואין כאן דבר נוסף, כך

De acuerdo con todo esto, se comprenderá cómo hay en el alma el nivel de las letras grabadas y [el de] las letras escritas. Es decir: así como las letras grabadas están talladas en el cuerpo y la esencia de la piedra, sin que se añada nada, así

הוא ענין צורת הכ"ב אותיות שמקורן הוא מקדמות השכל ורצון הנפש הרי הם למעלה ממהות מחשבה ואפי' [ואפילו] ממהות שכל הגלוי כדפי' לעיל שהוא למעלה משכל המושג ומובן אלא משכל הנעלם וקדמות השכל.

es la forma de las veintidós letras, cuyo origen está en el intelecto primordial y la voluntad del alma: están por encima de la entidad del pensamiento, e incluso por encima de la entidad del intelecto revelado, como se explicó antes; pues están por encima del intelecto que puede aprehenderse y comprenderse, y provienen, más bien, del intelecto oculto y del intelecto primordial.

13 ור"ל [ורוצה לומר] כח השכל הכלול בעצם הנפש שם הוא מקור צורת כ"ב אותיות הנ"ל. וגילוי השכל המתגלה במוח האדם הוא

Es decir: la facultad intelectual incluida en la esencia misma del alma es allí la fuente de la forma de las veintidós letras mencionadas antes. La revelación del intelecto que se manifiesta en el cerebro de la persona es

רק איזה הארה נשפעת ונמשכת משכל הנעלם שבנפש וכלא חשיב לגבי שכל הנעלם שיכול להשכיל השכלות רבות מאד

solo cierta iluminación que fluye y se extiende desde el intelecto oculto del alma, y no cuenta como nada en comparación con el intelecto oculto, que puede concebir muchísimas ideas.

כי שכל הנעלם מיוחד בעצם הנפש ולמעלה מגילוי כחותיה במחשבה דו"מ [דבור ומעשה] ושם הם מקור צורת הכ"ב אותיות א"כ ה"ז [הרי זה] כמו אותיות החקיקה שהן במהות הנפש ועצמותה ואין כאן דבר זר ומהות אחר.

Pues el intelecto oculto está unido a la esencia del alma y se encuentra por encima de la revelación de sus facultades en el pensamiento, el habla y la acción; allí está la fuente de la forma de las veintidós letras. Por lo tanto, esto es como las letras grabadas, que forman parte del ser y la esencia del alma, y aquí no hay nada extraño ni una esencia distinta.

14 והן אמת שמהות ועצמות הנפש ממש הוא למעלה מעלה ממהות צורת האותיות כי האותיות היא רק בחי' אחרונה שבה. אך מ"מ עכ"פ [על כל פנים] הוא בחי' אחרונה שבמהותה ועצמותה ממש ולא תוספת מהות אחר.

Es verdad que el ser y la esencia mismos del alma están muy, muy por encima del ser de la forma de las letras, pues las letras son solo su último nivel. Sin embargo, de todos modos, este es el último nivel de su propio ser y esencia, y no la adición de otro ser.

וה"ז [והרי זה] כמשל אותיות החקוקים בהאבן טוב שהאבן טוב מצד עצמו פשוט בתכלית ולמעלה מתמונת אותיות וכשחוקקים בו אותיות נחשך קצת העצם הפשוט אמנם מ"מ אין כאן מהות אחר.

Esto se asemeja a la analogía de las letras grabadas en la piedra preciosa: la piedra preciosa, en sí misma, es absolutamente simple y está por encima de la forma de las letras; cuando se graban letras en ella, su esencia simple se oscurece un poco. Sin embargo, aquí no hay otro ser.

משא"כ כשנמשכים הכ"ב אותיות מהנפש במחשבה ודבור ומתלבשים בחומר וגוף אותיות הדבור שהוא בחי' הבל הלב (ואפ"י [ואפילו] המחשבה כו' כנ"ל)

En cambio, no sucede así cuando las veintidós letras se extraen del alma en el pensamiento y el habla, y se revisten de la materia y el cuerpo de las letras del habla, que es el nivel del aliento del corazón (e incluso el pensamiento, etc., como se mencionó antes):

הרי ההבל הוא מהות גשמי ואינו ערוך למהות הנפש זהו כמשל אותיות הכתיבה שהן מדיו

el aliento es un ser físico y no guarda proporción alguna con el ser del alma. Esto se asemeja a la analogía de las letras escritas, que son de tinta,

שהוא מהות זר מן הקלף שהקלף הוא לבן והדיו הוא שחור ומהות זר לגמרי רק שכותבין בו על הקלף ונעשה אות כו'.

que es un ser ajeno al pergamino, pues el pergamino es blanco y la tinta es negra: un ser completamente ajeno. Solo que se escribe con ella sobre el pergamino y así se forma una letra, etc.

כך ההבל מלביש לבחי' צורת האותיות כדיו המלביש להקלף כו' ומ"מ היו לאחדים שהנפש היא המדברת ובלעדה אין אומר ואין דברים כמו שא"א להיות אותיות מדיו בלי קלף.

Así, el aliento reviste la forma de las letras, como la tinta reviste el pergamino, etc. Sin embargo, se han vuelto uno, pues es el alma la que habla, y sin ella "no hay expresión ni palabras", del mismo modo que no puede haber letras de tinta sin pergamino.

וגם כל אות שאין גויל מקיף מדי רוחותיה פסול כמ"ש הענין ע"פ שימני כחותם יעו"ש [יעו"ש שם]:

Además, toda letra que no esté rodeada de pergamino por sus cuatro lados es inválida, como se explica al comentar el versículo "Ponme como un sello". Véase allí.

15 ג והנה אחר שנתבאר ענין אותיות החקיקה ואותיות הכתיבה מהו ההפרש ביניהם במשל גשמי ונתבאר ג"כ כל זה ברוחניות באותיות הנפש.

3. Ahora bien, después de haber explicado qué diferencia hay entre las letras grabadas y las letras escritas en una analogía física, y de haber explicado también todo esto en el plano espiritual, en las letras del alma,

מעשה יובן כ"ז [כל זה] מעט מזעיר בנמשל למעלה בענין שורש הלוחות שהן בחי' חרות וחקיקה מהו מעלתן על תורה שבכתב בבחי' כתיבה.

a partir de ahora se comprenderá todo esto, aunque sea en una medida muy pequeña, en su correspondencia en lo Alto, con respecto a la raíz de las Tablas, que son del nivel de lo "grabado" y del grabado: cuál es su superioridad sobre la Torá Escrita, que corresponde al nivel de la escritura.

כי הנה ידוע ענין בחי' אותיות למעלה כמ"ש בדבר ה' שמים נעשו שהן בחי' התגלות. כי אותיות מלשון אתא כו'.

Pues es sabido que hay letras también en lo Alto, como está escrito: "Por la palabra de Havaíá fueron hechos los cielos"; estas corresponden al nivel de la revelación, pues otíot ("letras") está relacionado con atá ("vino"), etc.

16 ויש עד"מ בחי' אותיות הדבור המהוה ומחי' עלמין דאתגליין ויש בחי' אותיות המחשבה המחיה ומהוה עלמין סתימין.

A modo de analogía, existe el nivel de las letras del habla, que hace existir y da vida a los mundos revelados, y existe el nivel de las letras del pensamiento, que da vida y hace existir a los mundos ocultos.

אמנם ב' בחי' אלו נק' לבושין כמו שע"ד משל למטה ההבל מלביש צורת האותיות כך הם בחי' לבושים כדי שיוכלו העולמות לקבל החיות וזהו ע"ד משל כמו אותיות הכתיבה.

Sin embargo, estos dos niveles se llaman vestiduras: así como, a modo de analogía, abajo el aliento reviste la forma de las letras, también estas son un nivel de vestiduras, para que los mundos puedan recibir la fuerza vital (jayut). Esto es, a modo de analogía, como las letras escritas.

אמנם יש ג"כ בחי' אותיות החקיקה והוא מ"ש בתחלת ספר זוה"ק [זוהר הקדוש] (בראשית ד' ט"ו ע"א) בריש הרמנותא דמלכא גליף גליפו בטהירו עילאה.

Pero también existe el nivel de las letras grabadas. Esto es lo que se dice al comienzo del libro del santo Zóhar (Bereishis, folio 15a): "Al comienzo mismo de la autoridad del Rey, Él grabó grabados en el resplandor supremo".

פי' טהירו עילאה הוא בחי' התגלות הארה מא"ס ב"ה מלשון כעצם השמים לטוהר ובחי' התהוות פרצוף ע"י [עתיק יומין] וא"א מהארה זו נק' גליף גליפו

Es decir: el resplandor supremo (tehiru ilaá) es el nivel de la revelación de un destello del Infinito (Ein Sof), bendito sea, según la expresión "como la esencia de los cielos en pureza" (latohar). Y el surgimiento de la configuración de Atik Yomin y Arich Anpin a partir de este destello se llama "Él grabó grabados",

שהוא ענין חקיקה ורשימה בטהירו עילאה ונמשלו לחקיקה להורות שבחי הכתר הנקי ע"י ואריך אנפין

lo cual es el concepto de grabado e inscripción en el resplandor supremo. Se los compara con un grabado para enseñar que el nivel de Kéter (la Corona), llamado Atik Yomin y Arich Anpin,

מתאחד בתכלית בהאור א"ס ולמעלה מעלה מבחי שאר העשר ספירות דאצי"א ע"פ [אף על פי] דג"כ איהו וגרמוהי חד מ"מ נמשלו לבחי אותיות הכתב כמשי"ת [כמו שיתבאר].

está unido por completo a la Luz Infinita (Or Ein Sof), y se encuentra muy, muy por encima del nivel de las demás diez Sefirot de Atzilut (Emanación), de las cuales, aunque también se dice que "Él y Sus vasijas" (ihu vegarmohi) son uno, se afirma, no obstante, que son semejantes al nivel de las letras escritas, como se explicará.

אבל בחי ע"י [עתיק יומין] וא"א נמשלו לחקיקה. ומ"מ גליף גליפו רק בטה"ע [בטהירו עילאה] שהוא בחי ההארה הנמשכת מן האור א"ס

Pero el nivel de Atik Yomin y Arich Anpin se compara con un grabado. Sin embargo, "Él grabó grabados" solo "en el resplandor supremo", que es el nivel del destello que se extiende desde la Luz Infinita

(ועי' מענין טה"ע [טהירו עילאה] בביאור ע"פ וכעצם השמים לטהר לעיל בפי' משפטים ובמק"מ [ובמקדש מלך] בראשית ט"ו ד"ה בטהירו עילאה)

(Sobre el resplandor supremo, véase la explicación del versículo "Y como la esencia de los cielos en pureza", arriba, en Parshas Mishpatim, y el Mikdash Melech sobre Bereishis 15, el pasaje que comienza "En el resplandor supremo"),

משא"כ מהותו ועצמותו ית' אין שייך כלל לומר בו כן וכנודע ג"כ שהצמצום ומקום פנוי היה רק בהאור כו' כמ"ש במ"א.

En cambio, respecto de Su ser y esencia, bendito sea, no cabe en absoluto decir esto; como también es sabido, el tzimtzum (contracción) y el espacio vacío tuvieron lugar únicamente en la luz, etc., como se explica en otro lugar.

והענין כי הנה ידוע מחלוקת המקובלים אם הכתר נמנה מכלל ע"ס [עשר ספירות] או שאינו מכלל כמו שהובא בפרדס שער ג' שיש מי שרצו לומר

El asunto es el siguiente: es conocida la controversia entre los cabalistas acerca de si Kéter se cuenta entre las Diez Sefirot o no, como se cita en Pardes, Sha'ar 3: algunos quisieron sostener

שהוא אינו בגדר הי"ס [היי ספירות] כלל רק הוא בחי הארת אור א"ס כו'. ויש שחלקו ע"ז ואמרו שהוא מכלל הע"ס [העשר ספירות].

que no pertenece en absoluto a la categoría de las diez Sefirot, sino que es solamente el nivel de una irradiación de la Luz Infinita, etc.; y otros discreparon y dijeron que sí forma parte de las Diez Sefirot.

והאר"י [והאלקי רבי יצחק] ז"ל [זכרוננו לברכה / זכרוננו לברכה] הכריע [בע"ח [בעץ חיים] שער מ"א פ"ג [פרק ג']] שהוא בחי ממוצע בין המאציל לנאצלים ויש בו מבחי תחתונה שבאין סוף והוא בחי עתיק יומין וזו הבחינה האצילה את הבחי הבי שבו

Y el Arizal, de bendita memoria, dictaminó (en Etz Chaim, Sha'ar 41, capítulo 3) que es un intermediario entre el Emanador y los emanados. En él hay algo del nivel inferior del Infinito, y ese es el nivel de Atik Yomin; este nivel emanó el segundo nivel que hay en él,

שהוא שרש כל י"ס [יי ספירות] הנאצלים בבחי העלם ודקות גדול והוא הנק' אריך אנפין וכי בחי אלו יחד נק' כתר והיא בחי הממוצע כו' יעו"ש [יעויין שם].

que es la raíz de las diez Sefirot emanadas, en un estado de ocultamiento y gran sutileza, y es lo que se llama Arij Anpín. Estos dos niveles juntos se llaman Kéter, y este es el intermediario, etc. Véase allí.

הרי מבואר דבחי הכתר הוא למעלה מכל הע"ס [העשר ספירות] שאפי' [שאפילו] בחי תחתונה שבו היא רק שרש הנאצלים בדקות גדול ולמעלה ממהות ספירות דאצילות.

Así queda explicado que el nivel de Kéter está por encima de todas las Diez Sefirot, pues incluso su nivel inferior es solamente la raíz de las Sefirot emanadas [en una forma] de gran sutileza, y está por encima de la esencia de las Sefirot de Atzilut.

וזהו כעין ענין ע"ס [עשר ספירות] הגנוזות הנזכר בלשון הגאונים ובלשון האר"י [האלקי רבי יצחק] ז"ל [זכרוננו לברכה / זכרוננו לברכה] הוא ענין ע"ס [עשר ספירות] דעתיק ודא"א.

Esto se asemeja al concepto de las diez Sefirot ocultas, mencionado en el lenguaje de los Gueonim; en el lenguaje del Arizal, de bendita memoria, corresponde al concepto de las Diez Sefirot de Atik y de Arij Anpín.

וביאור הענין הנה יובן ע"ד דוגמא מענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] (מנחות דכ"ט) גבי ר' [רבי] עקיבא ששאל משה רבע"ה [רבינו עליו השלום] זו תורה וזו שכרה והיתה התשובה שתוק כך עלה במחשבה.

La explicación del asunto se entenderá mediante una ilustración basada en lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria (Menachos, folio 29), acerca de Rabí Akiva: Moshé, nuestro maestro, que la paz sea con él, preguntó: “¿Esta es la Torá y esta es su recompensa?”. Y la respuesta fue: “Guarda silencio; así surgió en el pensamiento”.

פ"י כי מבחי' חכמה עילאה היתה השגת משה רבינו שמשם נמשכה התורה שבכתב מבחי' נובלות ואחוריים דח"ע [דחכמה עילאה] כמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה עוטה אור כו'.

Es decir: la comprensión de Moshé, nuestro maestro, provenía del nivel de la Jojmá superior (Jojmá ilaá), de donde se extrajo la Torá Escrita, del nivel de los novlot («frutos caídos») y del aspecto posterior de la Jojmá superior, como se explica en Iggeret HaKodesh, en el discurso que comienza: «Él se envuelve en luz», etc.

17 וע"פ חכמה זו לא נתיישב זה הענין וכי זו תורה וזו שכרה אלא שהשיב לו הקב"ה כך עלה במחשבה

שזה נמשך מבחי' חכמה סתימאה וזהו לשון עלה שהוא למעלה מעלה מחכמה עילאה הנק' תשב"כ [תורה]

[שבכתב]

Según esta Jojmá (sabiduría), el asunto no quedaba resuelto: “¿Acaso esta es la Torá y esta su recompensa?”. Pero el Santo, bendito sea, le respondió: “Así surgió en el pensamiento”, es decir, que esto se deriva del nivel de la Jojmá oculta (Jojmá stimaa). Este es [el sentido de] la palabra “surgió”, pues se encuentra muy, muy por encima de la Jojmá superior, que es llamada la Torá escrita,

אלא נמשך מחכמה סתימאה שהוא למעלה מעלה מבחי' הבנה והשגה הנמשך מחכמה דאצ"י ועד"מ כמו שבאדם יש גילוי השכל ויש כח השכל שלמעלה מהשכל המושג ומובן.

sino que se deriva de la Jojmá oculta, que está muy, muy por encima del nivel de entendimiento y comprensión que se deriva de la Jojmá de Atzilut (Emanación). A modo de analogía: en una persona hay intelecto revelado y también existe la capacidad intelectual, que está por encima del intelecto que puede captar y comprender.

18 וכמו כשאדם מעמיק בשכלו באיזו סברא ויפול לו בשכלו איזה סברא חדשה שהיא ודאי נמשכת מבחי' כח השכל שלמעלה מהשכל המושג ומובן שהיה לו בתחלה שהשכל הראשון שהי' [שהיה] מושג לו כשהעמיק בסברא זו לא היה

Es como cuando una persona profundiza con su intelecto en algún razonamiento y se le ocurre una idea nueva: esta ciertamente se deriva del nivel de la facultad intelectual que está por encima del intelecto que podía captar y comprender al principio. Pues el primer intelecto que había captado al profundizar en ese razonamiento no era

רק בחי' כלי בעלמא לקבל אותה שפע הבאה פתאום מלמעלה מהשכל. כך ע"ד משל זה יתפרש ג"כ ענין עלה במחשבה.

más que el nivel de un mero recipiente para recibir ese flujo que llega súbitamente desde lo que está por encima del intelecto. Así, siguiendo esta analogía, también se explicará el sentido de “surgió en el pensamiento”.

פי' המחשבה סתם הוא חכמה דאצי' ולשם נמשך מבחי' חכמה סתימאה להיות כך וכך בענין ר' [רבי] עקיבא, והל"ל [והוה ליה למימר] ירד ונפל במחשבה שהרי הח"ס [החכמה סתימאה] הוא למעלה מחכמה דאצילות ומבחי' ח"ס [חכמה סתימאה] נמשך זה במחשבה שהיא חכמה דאצילות.

Es decir: “pensamiento”, sin más, es Jojmá de Atzilut, y a ella se atrajo, desde el nivel de Jojmá oculta, que en el caso de Rabí Akiva fuera de tal y tal manera. Entonces debería haber dicho “descendió y cayó en el pensamiento”, pues Jojmá oculta está por encima de Jojmá de Atzilut, y desde el nivel de Jojmá oculta esto se atrajo al pensamiento, que es Jojmá de Atzilut.

אלא מפני שהח"ס [שהחכמה סתימאה] נק' ג"כ מחשבה סתימאה ובוזה שייך לומר באמת לשון עלה שכך עלה במחשבה זו לכך אמר בכלל לשון עלה.

Pero como Jojmá oculta también se llama pensamiento oculto (machshavá stimaá), en este caso sí corresponde usar la expresión “surgió”: “así surgió” en este pensamiento. Por eso empleó, en general, la expresión “surgió”.

19 ועכ"פ [ועל כל פנים] מובן מזה איך בחי' הח"ס [החכמה סתימאה] שהיא שרש הח"ע [החכמה עילאה] איך שהיא בכתר היא למעלה מעלה ממהות חכמה דאצי' עד שאינו מושג ומובן כלל בח"ע [בחכמה עילאה] כנ"ל בשאלת זו תורה כו'

En todo caso, de esto se entiende cómo el nivel de la Jojmá oculta, que es la raíz de la Jojmá superior, tal como existe en Kéter, está muy, muy por encima de la esencia de la Jojmá de Atzilut (Emanación), hasta el punto de que la Jojmá superior no puede captarla ni comprenderla en absoluto, como se mencionó antes a propósito de la pregunta “¿Esta es la Torá...?”, etc.,

עד שא"א להיות התשובה רק שתוק כו' כאלו אין לזה טעם לפי שהטעם הזה שבח"ס [שבחכמה סתימאה] הוא למעלה מעלה מההשגה באצי' ששם היתה השגת משה רבע"ה [רבינו עליו השלום].

de modo que no podía haber otra respuesta que “Calla”, etc., como si no hubiera razón para ello, porque esta razón de la Jojmá oculta está muy, muy por encima de la comprensión en Atzilut, donde se encontraba la comprensión de Moshé, nuestro maestro, de bendita memoria.

20 וע"ד זה יובן ג"כ בכללות בחי' הכתר אפילו בצד היותו שרש לאצי' הוא למעלה מעלה ממהות ע"ס [עשר ספירות] דאצי' כי בו הוא הארת אור א"ס.

En esta misma línea se comprenderá también que el nivel de Kéter (la Corona), considerado en su conjunto, incluso en el aspecto en que es la raíz de Atzilut (Emanación), está muy, muy por encima de la esencia de las diez Sefirot de Atzilut, pues en él brilla la Luz Infinita (Or Ein Sof).

וזהו בחי' עתיק יומין ונמשך ממנו שרש ל"ס [לי ספירות] דאצי' וזהו בחי' א"א, ולכן נמשל לחקיקה

Este es el nivel de Atik Yomin; de él se extiende una raíz para las diez Sefirot de Atzilut, que es el nivel de Arij Anpín. Por eso se lo compara con el grabado,

שהיא כאלו אין כאן שום דבר נוסף כלל זולת המהות שהיה קודם החקיקה כך הוא ג"כ עכשיו לאחר החקיקה כך ג"כ התהוות בחי' ע"י [עתיק יומין] וא"א הם

en el que es como si aquí no se hubiera añadido absolutamente nada, salvo la esencia que ya estaba antes del grabado: tal como era, así es también ahora, después del grabado. Del mismo modo, el surgimiento del nivel de Atik Yomin y Arij Anpín ocurre cuando todavía

עדיין מכלל עולמות הא"ס, משא"כ בחי' התהוות י"ס [י' ספירות] דאצי' חכמה וחסד הרי כיון דאור א"ס לאו מכל אינון מדות איהו כלל וח"ע [וחכמה עילאה] כעשי' [כעשיה] גופניות נחשבת אצלו ית' לכך נמשלו לאותיות הכתב שהדיו הוא דבר זר

forman parte de los mundos del Infinito (Ein Sof). No ocurre así con el surgimiento de las diez Sefirot de Atzilut, Jojmá (sabiduría) y Jésed (bondad): dado que la Luz Infinita "no pertenece en absoluto a ninguno de estos atributos" y que la Jojmá suprema es considerada ante Él, bendito sea, como una acción física, por eso se las compara con las letras escritas, cuya tinta es algo ajeno

רק שנתאחד עם הקלף משא"כ בחי' ע"י [עתיק יומין] וא"א נחשבו מבחי' א"ס כנ"ל בשם האר"י [האלקי רבי יצחק] ז"ל [זכרונו לברכה / זכרונו לברכה] שהוא בחי' ממוצע לכך לא נמשלו לאותיות הכתב רק לבחי' חקיקה.

y solo se ha unido al pergamino. En cambio, el nivel de Atik Yomin y Arij Anpín es considerado parte del nivel del Infinito, como se mencionó antes en nombre del Arizal, de bendita memoria: es un nivel intermedio. Por eso no se los compara con las letras escritas, sino con el nivel del grabado.

21 ואף גם שבאמת אינם ג"כ מערך ומהות עצם האור הנמשך מא"ס שהוא פשוט עדיין בתכלית

Y aunque, en verdad, tampoco pertenecen al orden ni a la esencia misma de la luz que emana del Infinito (Ein Sof), que todavía es absolutamente simple,

ה"ז [הרי זה] כמשל החקיקה שכשרושמים וחוקקים על האבן טוב ונראה רשימות אין זה כמו עצם הפשוט ממש אך מ"מ אינו דבר זר כמו הדיו כו'.

esto es como la analogía del grabado: cuando se inscribe y se graba sobre una piedra preciosa y aparecen marcas, esto no es como la sustancia simple misma; sin embargo, tampoco es algo extraño a ella, como la tinta, etc.

וכמ"כ [וכמו כן] ע"ס [עשר ספירות] שבכתר עליון אין התחלקותם בבחי' הכתר נראית ונגלית ליש ודבר כלל מעצמות אור א"ס מאחר שהכתר יש בו עדיין מבחי' תחתונה שבאור א"ס רק שהם עד"מ

Así también, las Diez Sefirot en el Kéter supremo (Kéter Elión): su división, en el nivel de Kéter, no se percibe ni se revela en absoluto como una entidad, como algo [separado] de la esencia de la Luz Infinita (Or Ein Sof), pues Kéter todavía contiene algo del nivel inferior de la Luz Infinita; más bien, son, a modo de analogía,

כמו בחיי חקיקה ורושם בעלמא ומיוחדים בעצמות אא"ס [אור אין סוף] (וכמו עד"מ שהשכל הגלוי מתגלה חוץ מהנפש משא"כ כח השכל כלול ומתאחד עם הנפש כו' אע"פ [אף על פי] שהנפש עצמה היא למעלה גם מכח השכל כמ"ש במ"א).

como el nivel de un mero grabado e impresión, y están unidas a la esencia de la Luz Infinita (así como, a modo de analogía, el intelecto revelado se manifiesta fuera del alma, mientras que la facultad del intelecto está incluida y unida al alma, etc., aunque el alma misma está por encima incluso de la facultad del intelecto, como se explica en otro lugar).

וזהו בריש הורמנותא דמלכא גליף גליפו. פי' בעלות הרצון לפניו להאציל הע"ס [העשר ספירות] אזי מתחלה גליף

Esto es [lo que significa]: “Al comienzo mismo de la autoridad del Rey, Él grabó grabados”. Es decir: cuando surgió en Su voluntad emanar las Diez Sefirot, primero “Él grabó

גליפו הוא עד"מ התהוות בחיי חקיקה בהאור הפשוט לחקוק שרשי הע"ס [העשר ספירות] והיינו התהוות בחיי הכתר כנ"ל שזהו למעלה עדיין מהתהוות אותיות הכתב שהם ע"ס [עשר ספירות] דאצ"י.

grabados”: esto es, a modo de analogía, la formación del nivel de grabado en la luz simple, para grabar las raíces de las Diez Sefirot; es decir, la formación del nivel de Kéter, como se mencionó antes, que todavía precede a la formación de las letras de escritura, que son las Diez Sefirot de Atzilut (Emanación).

22 ותוכן הענין דבאצ"י יש בחיי כלים ממש לאורות די"ס [דיי ספירות] דלכך נמשלו לאותיות הכתב מדיו ע"ג [על גבי] קלף לכן שהדיו הוא משל לכלים שאינן ממהות אור הפשוט.

El contenido del asunto es que en el Mundo de Atzilut (Emanación) hay vasijas propiamente dichas para las luces de las diez Sefirot; por eso se las compara con letras escritas con tinta sobre pergamino blanco: la tinta es una analogía de las vasijas, que no son de la misma naturaleza que la luz simple.

משא"כ בע"י [בעתיק יומין] וא"א הגם שיש בהם שרש לכלים די"ס [דיי ספירות] אין הכלים ניכרים ונתגלים בהם עדיין אלא בהעלם גדול ונמשלו לאותיות החקיקה שאין כאן דבר זר כדיו כו'.

No ocurre así con Atik Yomin y Arij Anpín: aunque en ellos hay una raíz para las vasijas de las diez Sefirot, las vasijas aún no son discernibles ni están reveladas en ellos, salvo en gran ocultamiento. Por eso se los compara con letras grabadas, donde no hay ninguna materia ajena como la tinta, etc.

(ועמ"ש מזה ע"פ זאת חקת התורה) ומ"מ הגליפו לאהיה רק בטה"ע [בטהירו עילאה] שהוא הארה בעלמא הנמשכת מאורו ית' הפשוט.

(Véase lo escrito acerca de esto sobre el versículo “Esta es la ley de la Torá”). Sin embargo, el grabado solo tuvo lugar en la luminosidad suprema (tehiru ilaá), que es apenas un resplandor que emana de Su luz simple, bendito sea.

שבחי הארה זו היא ג"כ פשוט בתכלית הפשיטות ובה נחקקו בחי' הי"ס [הי' ספירות] דכתר אבל באור א"ס עצמו לא שייך כלל בחי' הקיקה וגליפו ח"ו [חס ושלום].

Este resplandor también es absolutamente simple, y en él fueron grabadas las diez Sefirot de Kéter (la Corona); pero en la Luz Infinita (Or Ein Sof) misma no se aplican en absoluto el grabado ni la inscripción, D'os libre.

23 וזהו ג"כ כללות ההפרש בין תורה שבכתב למכתב הלוחות כי פי' תורה שבכתב היינו שנתלבשה באותיות הכתב

Esta es también, en términos generales, la diferencia entre la Torá Escrita y la escritura de las Tablas. Pues “Torá Escrita” significa que fue revestida en letras escritas,

כי התורה עצמה היא למעלה מהכתב כי תורה היא מבחי' יסוד אבא שעדיין יש בו הארת א"ס שמלוּבש בכתר כמ"ש ה' בחכמה ונק' בשם עדן

pues la Torá misma está por encima de la escritura, ya que la Torá proviene del nivel de Yesod (fundamento) de Aba, en el que todavía hay un resplandor del Infinito (Ein Sof), revestido en Kéter (la Corona), como está escrito: “Havaíá, con Jojmá”, y se la llama con el nombre de Edén;

רק שנתלבשה בבינה ששם הוא בחי' אותיות וכמ"ש מזה בביאור ע"פ ועשית ציץ גבי ופתחת. solo que fue revestida en Biná, donde se encuentra el nivel de las letras, como se explica acerca de esto en la explicación del versículo “Y harás un tzitz”, a propósito de “y grabarás”.

24 והיינו ג"ן סדרים דאורייתא נמשכים מבחי' נהר היוצא מעדן וגם האותיות אלו שהן הכלים הרי איהו וגרמוהי חד בהון כו'. אמנם הלוחות שרשם בבחי' כתר עליון.

Es decir, las cincuenta y tres porciones de la Torá se extraen del nivel de «un río que sale de Edén». Y también estas letras, que son las vasijas: «Él y Sus vasijas» (ihu vegarmohi) son uno en ellas, etc. Pero la raíz de las Tablas está en el nivel del Kéter supremo (Kéter Elión).

וזהו ענין עשרת הדברות שניתנו בחג השבועות לפי שאז הוא ההתגלות והמשכת הכתר מבחי' א"א ועתיק יומין ממש בז"א כמבואר בפע"ח [בפרי עץ חיים]

Este es el sentido de los Diez Mandamientos, que fueron entregados en la festividad de Shavuot, pues entonces tiene lugar la revelación y la emanación de Kéter, desde el nivel mismo de Arij Anpín y Atik Yomín, hacia Zeir Anpín, como se explica en Pri Etz Jaim.

כי כל ימי הספירה הוא הגדלת המוחין דז"א בהשלמת מוחין דאז"א [דאבא ואימא] המתלבשים בז"א גדלות ראשון וגדלות שני.

Porque todos los días de la Cuenta [del Ómer] son un crecimiento del intelecto (mojin) de Zeir Anpín, mediante la culminación del intelecto de Aba e Ima que se reviste en Zeir Anpín: el primer estado de madurez y el segundo estado de madurez.

אך בשבועות מאיר בו בחי' גלגלתא שהוא בחי' הכתר שמקבל מא"א [מאריך אנפין] וע"י ממש ואז דוקא ניתנו שני הלוחות

Pero en Shavuot brilla en él el nivel de Gulgulta («cráneo»), que es el nivel de Kéter, que recibe directamente de Arij Anpín y Atik Yomín mismos; y precisamente entonces fueron entregadas las dos Tablas,

שבהם עשרת הדברות ע"כ היה המכתב חרות על הלוחות בחי' אותיות החקיקה כמו שהוא בחי' ומדרגת הכתר שהיא בחי' גליף גליפו בט הירו עילאה כנ"ל.

en las que estaban los Diez Mandamientos. Por eso «la escritura» estaba «grabada sobre las Tablas»: el nivel de las letras grabadas, acorde con el nivel y la categoría de Kéter, que es el nivel de «Él grabó grabados en el resplandor supremo», como se mencionó antes.

(ולכן יש ג"כ תר"ך אותיות בעשרת הדברות כמנין כתר וכמ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] פ' אמור ד' צ"ו ע"ב וברכות נשא פייג איתא תרי"ג אותיות יש מן אנכי עד אשר לרעך ושבעה יתירות כנגד שבעה ימי בראשית עכ"ל [עד כאן לשונו]):

(Por eso también hay seiscientos veinte letras en los Diez Mandamientos, el valor numérico de Kéter, como escribe el Ramaz en Parshas Emor, folio 96b. Y en Rabbah, Nasso, capítulo 13, dice: «Hay seiscientos trece letras desde “Yo soy” hasta “lo que pertenece a tu prójimo”, y siete más, correspondientes a los siete días de la Creación»; fin de la cita.)

25 ד ועתה נבוא לביאור הפסוק אם בחקותי תלכו דמבואר לעיל דכיון דתלת קשרין אינן כו' ע"כ כמו שבתורה יש ב' בחי' הנ"ל כתיבה וחקיקה דהיינו התושב"כ [התורה שבכתב] והלוחות

4. Ahora pasaremos a explicar el versículo: “Si andan en Mis estatutos”. Como se explicó antes, puesto que “hay tres vínculos”, etc., por eso, así como en la Torá hay los dos niveles mencionados antes —la escritura y el grabado—, es decir, la Torá Escrita y las Tablas,

כמו כן בכל ניצוץ ונפש אלקית יש ג"כ ב' בחי' אלו אותיות החקוקים ואותיות הכתובים דהנה אנו אומרים נשמה שנתת בי טהורה היא אתה בראתה כו',

así también, en cada chispa y alma divina existen estos dos niveles: letras grabadas y letras escritas. Pues decimos: “El alma que pusiste dentro de mí es pura; Tú la creaste”, etc.

וידוע הקושיא איך שייך לומר טהורה היא קודם שבראתה ואיפכא הל"ל [הוה ליה למימר] אתה בראתה טהורה היא כו'.

Es sabido que surge la pregunta: ¿cómo se puede decir “es pura” antes de “Tú la creaste”? Debería haberse dicho al revés: “Tú la creaste; es pura”, etc.

והענין יובן בהקדים ביאור הפסוק (ביהושע כ"ד ב') ויאמר יהושע אל כל העם כה אמר ה' אלהי ישראל בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם כו'

El asunto se comprenderá si primero explicamos el versículo (Josué 24:2): “Y Yehoshúa dijo a todo el pueblo: Así dice Havaíá, el D'os de Israel: ‘Sus antepasados habitaron al otro lado del Río desde tiempos antiguos’”, etc.,

ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר ואולך אותו בכל ארץ כנען ומבואר הקושיא ע"ז בזהר (פ') אמור צ"ח ב')

“y tomé a su antepasado Avraham de más allá del Río y lo conduje por toda la tierra de Canaán”. La pregunta acerca de esto está planteada en el Zóhar (Parshat Emor, 98b):

מאי קמ"ל [קא משמע לן] בזה וכי כל ישראל לא ידעו זה ומלשון הפסוק נראה שהוא דבר גדול ומחודש אפילו לגבי יהושע עד שצריך שה' יאמר אותו.

¿Qué nos enseña esto? ¿Acaso todo Israel no sabía esto? Sin embargo, por la formulación del versículo parece tratarse de un asunto grandioso y novedoso, incluso para Yehoshúa, tanto que D'os tuvo que decírselo.

ותירץ בזה"ק [בזהר הקדוש] כי באמת דבר גדול דיבר הנביא בהודעה זו והוא ע"ד ישראל עלו במחשבה דהכוונה ששרשם נמשך מבחי" מחשבה סתימאה דא"א

El santo Zóhar responde que, en verdad, el profeta comunicó algo grandioso con este anuncio. Esto se relaciona con la expresión "Israel surgió en el pensamiento", que significa que la raíz de Israel se deriva del nivel del pensamiento oculto de Arij Anpín,

שהיא למעלה מעלה מבחי" סתם מחשבה עילאה ותתאה. דהיינו כי מחשבה תתאה הוא שחושב מה שמדבר.

que está muy, muy por encima del nivel del pensamiento superior y del inferior en cuanto tales. Es decir: el pensamiento inferior consiste en pensar lo que uno va a decir.

26 ומחשבה עילאה היא מחשבת השכל. וכ"ז [וכל זה] הנמשל למעלה בבחי" ע"ס [עשר ספירות] דאצי" הנה אפי" [אפילו] מחשבה עילאה הוא בחי" בינה.

Y el pensamiento superior es el pensamiento del concepto. Todo esto, tal como se representa Arriba en el nivel de las Diez Sefirot de Atzilut (Emanación): incluso el pensamiento superior es el nivel de Biná (entendimiento).

והוא הנק' נהר היוצא מעדן כי המחשבה אינה נחה כמו שהנהר נמשך תמיד ונמשכת מעדן היא בחי" ח"ע [חכמה עילאה].

Esto es lo que se llama "un río que sale de Edén", pues el pensamiento no descansa, así como un río fluye continuamente; y es atraído de Edén, que es el nivel de la Jojmá superior (sabiduría).

אמנם ענין עלו במחשבה הוא בחי" ח"ס [חכמה סתימאה] דא"א שלמעלה מעלה מח"ע [מחכמה עילאה] דאצי" כדלעיל באריכות כפי" שתוק כך עלה במחשבה.

Pero el concepto de "surgió en el pensamiento" corresponde al nivel de la Jojmá oculta de Arij Anpín, que está muy, muy por encima de la Jojmá superior de Atzilut, como se explicó extensamente más arriba al explicar "Calla; así surgió en el pensamiento".

וא"כ אמרם ז"ל [זכרוננו לברכה / זכרונם לברכה] עלו במחשבה היינו ששרש נשמתם מושרש ונמשך מבחי" מחשבה סתימאה דא"א שלמעלה מחו"ב [מחכמה ובינה] דאצי"

Por lo tanto, cuando nuestros Sabios, de bendita memoria, dicen "surgieron en el pensamiento", quieren decir que la raíz de sus almas está arraigada y se extiende desde el nivel del pensamiento oculto de Arij Anpín, que está por encima de Jojmá y Biná de Atzilut.

(ועיין בזהר פ' נח דף ס"ה ע"א ובפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך מחשבה). וזהו ג"כ ענין הודעה זו שהודיעם ה' איך כי בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם.

(Y véase el Zohar, Parshat Noaj, folio 65a, y el Pardes, Erjei HaKinuyim, entrada "Majshavá"). Este es también el sentido de este anuncio que D'os les hizo: que "sus padres habitaron más allá del Río desde antaño":

ר"ל [רוצה לומר] ששרשם נמשך מבחי' שלמעלה מבחי' נהר היוצא מעדן שהיא בחי' בינה. כי פ"י בעבר ר"ל [רוצה לומר] בעבר השני כשעוברים הנהר ובעבר השני שם ישבו אבותיכם.

es decir, que su raíz se extiende desde un nivel superior al nivel de "un río que sale de Edén", que es el nivel de Biná. Pues "más allá" (be'ever) significa del otro lado: cuando se cruza el río, allí, del otro lado, "habitaron sus padres".

27 והיינו בבחי' א"א שלמעלה מהאצי" כי פרסא מפסיק בינו לאצי" כמ"ש במ"א בענין עד הגל כו' ומעבר להפרסא מושרשים האבות.

Es decir, en el nivel de Arij Anpín, que está por encima de Atzilut (Emanación), pues una cortina (parsa) lo separa de Atzilut, como se explica en otro lugar a propósito de "El montón es testigo", etc. Y más allá de la cortina están arraigados los Patriarcas.

והענין כי ידוע דאברהם יצחק ויעקב הם בחי' חג"ת [חסד גבורה תפארת] אמנם שרשם הוא בחי' חג"ת [חסד גבורה תפארת] דא"א.

El asunto es el siguiente: es sabido que Avraham, Yitzjak y Yaakov corresponden a los niveles de Jésed (bondad), Guevurá (contención) y Tiféret (belleza); sin embargo, su raíz es el nivel de Jésed, Guevurá y Tiféret de Arij Anpín.

28 והוא ענין טורי נהורא וטורי חשוכא הנזכר בזהר דהיינו חג"ת [חסד גבורה תפארת] דאצי" נק' טורי נהורא והם בחי' המדות הנמשכים מן השכל וההתבוננות שע"י השכל וההתבוננות נולד האהבה או היראה,

Este es el concepto de las "montañas de luz" y las "montañas de oscuridad" mencionadas en el Zohar. Es decir, Jésed (bondad), Guevurá (contención) y Tiféret (belleza) de Atzilut (Emanación) son llamadas "montañas de luz"; son el nivel de los atributos emocionales (midot) que se derivan del intelecto y la contemplación, pues por medio del intelecto y la contemplación nace el amor o el temor.

אך יש בחי' אהבה רבה שלמעלה מהשכל ונקי' טורי חשוכא שהם המדות הכלולים בהרצון שלמעלה מהשכל וכענין שתוק כך עלה במחשבה כו'.

Pero existe un nivel de gran amor (ahavá rabá) que está por encima del intelecto, y se lo llama “montañas de oscuridad”: son los atributos incluidos en la voluntad que está por encima del intelecto, como en “Guarda silencio; así surgió en el pensamiento”, etc.

וזהו ענין ג' ידות יד הגדולה ויד החזקה ויד הרמה וכנודע שבחי' חו"ג [חסד וגבורה] דא"א מתלבשים באו"א [באבא ואימא] ומהם נמשך אח"כ בחג"ת [בחסד גבורה תפארת] דאצי'.

Este es el concepto de las tres “manos”: “la mano grande”, “la mano fuerte” y “la mano elevada”. Como es sabido, el nivel de Jésed y Guevurá de Arij Anpín está investido en Aba e Ima (Jojmá y Biná), y de allí se extiende luego a Jésed, Guevurá y Tiféret de Atzilut.

29 והנה המדות שלמעלה מהשכל הם בבחי' התכללות מאד וכנ"ל שבכתר אין שייך התחלקות עדיין.

Ahora bien, los atributos emocionales (midot) que están por encima del intelecto se hallan en un estado de gran inclusión mutua, como se mencionó antes: en Kéter (la Corona) todavía no cabe hablar de división.

וזהו ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר ואולך אותו בכל ארץ כנען פי' ארץ כנען הוא המלי' דאצי' לשון תגר וסוחר ולשון הכנעה כמ"ש במ"א.

Esto es [lo que significa]: “Tomé a su padre Avraham de más allá del Río y lo conduje por toda la tierra de Canaán”. Es decir, “la tierra de Canaán” es Maljut (soberanía) de Atzilut (Emanación); el término significa “mercader” y “comerciante”, y también alude a la sumisión (hajnaá), como se explica en otro lugar.

והכוונה שהמשיך את האבות משרשם שבעבר הנהר לירד למטה בכל האצי' (דהיינו כנ"ל שחג"ת [שחסד גבורה תפארת] דא"א מתלבשים באו"א [באבא ואימא] ומשם כזו"נ [בזעיר אנפין ונוקבא])

La intención es que Él hizo descender a los Patriarcas desde su raíz, más allá del Río, para que bajaran a través de todo Atzilut (es decir, como se mencionó antes, Jésed, Guevurá y Tiféret de Arij Anpín se revisten en Aba e Ima, y de allí en Zeir Anpín y Nukvá),

עד המלי כדי להתלבש בכי"ע בגופים בעוה"ז לברר ברורי רפ"ח נצוצין שנפלו בכי"ע וירידה זו צורך עלייה היא שיעלו הרפ"ח ניצוצות לשרשן ומקורן

hasta Maljut, a fin de revestirse en Beriá (Creación), Yetzirá (Formación) y Asiá (Acción), en cuerpos en este mundo, para depurar las chispas caídas —las doscientas ochenta y ocho chispas que cayeron en Beriá, Yetzirá y Asiá—. Y este descenso es en aras del ascenso: para que las doscientas ochenta y ocho chispas asciendan a su raíz y fuente

(וכמשנ"ת [וכמו שנתבאר] ענין זה ג"כ בד"ה לך לך הנה אב רם הוא שכל הנעלם כו') אברהם ע"י בחי' האהבה ויצחק בבחי' יראה ויעקב בחי' רחמנות.

(Como también se explicó este tema en el discurso que comienza "Vete", [donde] "Av ram" ["padre exaltado"] es el intelecto oculto, etcétera): Avraham, mediante el nivel del amor; Yitzjak, mediante el nivel del temor; y Yaakov, mediante el nivel de la compasión.

וזהו ענין אם בחקותי תלכו שהיא בחי' ההליכה ממטה למעלה ובפרט העיקר ע"י מדת רחמנות בחי' נחלה בלי מצרים כו'

Esto es también lo que significa "Si caminan en Mis estatutos": es el nivel del "caminar" de abajo hacia arriba y, en particular, sobre todo, mediante el atributo de la compasión, el nivel de "una herencia sin límites", etcétera.

(וכמ"ש במ"א ע"פ המאמר וישב ד' קפ"א וגבה מאד מסטרא דייעקב כו' ע"ש וע' במ"ש בד"ה כנשר יעיר וע' לעיל פ' ויצא בד"ה והיה הוי' לי לאלקים כו' וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך כו').

(Como se explica en otro lugar acerca de la afirmación del Zóhar, Vayeshev, folio 181: "Y muy elevado: del lado de Yaakov", etcétera; véase allí. Y véase lo escrito en el discurso que comienza "Como un águila despierta", y véase arriba, Parashat Vayetzei, en el discurso que comienza "Y Havaiá será mi D'os", etcétera: "Y de todo lo que me des, sin falta separaré el diezmo para Ti", etcétera.)

וזהו ג"כ ענין נשמה שנתת בי טהורה היא כי הנה בחי' שרשם בעבר הנהר היינו בחי' אותיות החקיקה כנ"ל דבחי' מחשבה סתימאה נקי גליף גליפו בטה"ע [בטהירו עילאה]

Esto es también lo que significa "El alma que has puesto dentro de mí es pura": pues el nivel de su raíz, más allá del Río, es el nivel de las letras grabadas, como se mencionó antes; el nivel del pensamiento oculto recibe el nombre de "Él grabó grabados en la luminosidad suprema" (tehiru ilaá).

וזהו פי' טהורה היא שנמשכה מבחי' טהירו עילאה והיינו ממש ענין בעבר הנהר ישבו אבותיכם.

Este es el significado de «es pura» (tehorá): que es atraída del nivel de la luminosidad suprema. Y esto es precisamente el concepto de «sus padres habitaron más allá del Río».

30 ואח"כ כשירדה למטה כמ"ש ואולך אותו בכל ארץ כנען הוא ענין אתה בראתה יצרתה בחי' השתלשלות ב"ע עד שנפחתה בי והשתלשלות זו היינו בחי' אותיות הכתב

Después, cuando descendió abajo, como está escrito: "Y lo conduje por toda la tierra de Canaán", esto corresponde a "Tú la creaste, Tú la formaste": el nivel de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut) a través de Beríá (Creación), Yetzirá (Formación) y Asiá (Acción), hasta "la insuflaste en mí". Y esta cadena descendente es el nivel de las letras escritas.

נמצא יש בישראל ג"כ ב' מדרגות מצד שרשן טהורה היא הם בחי' אותיות החקיקה ומצד השתלשלות למטה בבחי' בראתה יצרתה נפחתה בי זהו ענין אותיות הכתב.

Resulta que en Israel también hay dos niveles: desde la perspectiva de su raíz, "es pura", son el nivel de las letras grabadas; y desde la perspectiva de su descenso abajo, en el nivel de "Tú la creaste, Tú la formaste, la insuflaste en mí", esto corresponde a las letras escritas.

31 ולהבין ענין ב' בחי' אלו בעבודת ה' הוא כי יש בחי' אהבה הנמשכת מצד הבינה והדעת בגדולת ה'.

Para comprender estos dos niveles en el servicio a D'os: existe un nivel de amor que se despierta a partir de Biná (entendimiento) y Daat (conocimiento) de la grandeza de D'os.

אמנם עיקר בחי' האהבה אינה מצד הדעת וההתבוננות כי אנו רואים שגדול כח הרצון והאהבה יותר מערך השכל וההתבוננות שהרי אפילו קל שבקלים יכול למסור נפשו על קדש"ה [קדושת השם] שלא מצד ערך ההתבוננות כלל

Sin embargo, el nivel esencial del amor no proviene del conocimiento ni de la contemplación. Pues vemos que el poder de la voluntad y del amor supera todo lo que podría corresponder al intelecto y a la contemplación, ya que incluso el más bajo de los bajos puede entregar su vida (mesirut néfesh) por la santificación del Nombre de D'os, sin que esto se deba en absoluto a la medida de la contemplación.

נמצא שעצם הרצון בכל נפש לה' זהו למעלה מהדעת רק שעובר דרך מעבר ע"י השכל והדעת ולכך בלי התבוננות לא יומשך בגילוי.

Se desprende que la voluntad misma de cada alma hacia D'os está por encima del conocimiento; solo que pasa a través del intelecto y el conocimiento como por un pasaje, y por eso, sin contemplación, no se manifestará.

אבל מ"מ עצם שרש הרצון הוא למעלה מהדעת. וזהו מצד בחי' נשמה שנתת בי טהורה היא

No obstante, la raíz misma de la voluntad está por encima del conocimiento. Esto corresponde al nivel de "El alma que pusiste dentro de mí, pura es".

(והיא בחי' אהבת הבן אל האב שנתבאר במ"א מפני שהוי' אלהינו ממש כו'. וזהו בחינת חטה שאין התינוק יודע כו' כמ"ש במ"א).

(Y este es el nivel del amor de un hijo por su padre, explicado en otro lugar, porque Havaíá es verdaderamente nuestro D'os, etc. Y este es el nivel del "trigo", pues "un niño no sabe", etc., como se explica en otro lugar).

וזהו אם בחקותי תלכו בחוקים שחקקתי לכם היינו בחי' חג"ת [חסד גבורה תפארת] דא"א ששם שרש האבות ע"כ ביכולתם לרעות צאנם ולהביאם למקור זה הנק' חקיקות ואז תלכו בבחי' מהלך בלתי שיעור וגבול.

Este es, pues, el significado de "Si andan en Mis estatutos": en los estatutos que he grabado para ustedes. Esto alude al nivel de Jésed (bondad), Guevurá (contención) y Tiféret (belleza) de Arij Anpín, donde está la raíz de los Patriarcas. Por eso ellos pueden apacentar su rebaño y conducirlo a esta fuente, llamada "grabados"; entonces "andarán" en un nivel de marcha sin medida ni límite.

וכמ"ש הנה ישכיל עבדי כו' וגבה מאד ופי' מאד בלי גבול היינו בבחי' א"ס (ועמ"ש ע"פ הזהר וישב הנ"ל) וזה הגילוי יהיה לע"ל [לעתיד לבוא].

Como está escrito: "He aquí que Mi siervo prosperará", etc., "y se elevará mucho". "Mucho" (meod) significa sin límite, es decir, el nivel del Infinito (Ein Sof) (véase lo escrito sobre el Zohar, en Vayeshev, mencionado arriba). Y esta revelación tendrá lugar en el Futuro Venidero.

והיינו ע"י אהבת בכל מאדך בבחי' הילוך בתוספת אור דבר יום ביומו וכל אי מוכרח לבא אל אמיתית שרשו ומקורו בבחי' חג"ת [חסד גבורה תפארת] דא"א הנק' בחקותי כי לא ידח ממנו נדח ממנו ממש ממהותו ועצמותו ית'.

Esto se alcanza por medio del amor de "con toda tu fuerza" (bejol meodeja), en el nivel de la marcha, con un aumento de luz, "la tarea de cada día en su día". Y cada uno está destinado a llegar a la verdad de su raíz y fuente, al nivel de Jésed, Guevurá y Tiféret de Arij Anpín, llamados "Mis estatutos", pues "el desterrado no será desterrado de Él": de Él mismo, de Su ser y esencia, bendito sea.

32 ואם לא בדור הזה יבא בגלגול בדור אחר ובפרט בדור דמלכא משיחא שיתעלו כללות נש"י [נשמות ישראל] בבחי' מאד

Y si no [alcanza su raíz] en esta generación, vendrá reencarnado en otra generación; y especialmente en la generación del rey Mashíaj, cuando las almas de Israel en su expresión general y colectiva serán elevadas al nivel de "muy" (meod).

כי בימות המשיח עד תחיית המתים יהיה העבודה במצות מעשיות רק שיהיה שלימות העבודה וכמ"ש במ"א ע"פ אוסרי לגפן לכן אז יהיה גבה מאד בחקותי ממש תלכו.

Pues en los días de Mashíaj, hasta la Resurrección de los muertos, el servicio consistirá en mitzvot prácticas; solo que el servicio alcanzará su perfección, como se explica en otro lugar acerca del versículo "Ata su pollino a la vid". Por eso, entonces habrá "muy alto": verdaderamente "andarán en Mis estatutos".

והנה מה שאמר אם בחקותי תלכו אין אם אלא לשון תחנונים הכוונה בבקשה זו שלא ילכו כנסת ישראל בבחי' הילוך הנ"ל כ"א בג' חקיקות הללו

Ahora bien, respecto de lo que dice: "Si andan en Mis estatutos", nuestros Sabios enseñan: "Si' (im) no es sino una expresión de súplica". La intención de esta súplica es que la Congregación de Israel ande en el andar mencionado antes únicamente mediante estas tres incisiones

(שהם שרש ג' אבות שהם שרש ג' מדות הקדושות אהו"י"ר [אהבה ויראה] ורחמנות ושאר המדות מסתעפים מהם נצח ענף החסד שהוא האהבה כו' וכן כל המצות נמשכים מג' קוין אלו

(que son la raíz de los tres Patriarcas, quienes son la raíz de los tres atributos sagrados (midot): amor, temor y compasión; los demás atributos se desprenden de ellos: Nétzaj (victoria), por ejemplo, es una rama de Jésed (bondad), que es el amor, etc.; y asimismo, todas las mitzvot derivan de estas tres líneas,

ולכן נחלקו לג' בחי' תורה ועבודה וגמ"ח [וגמילות חסדים] ולא בדרך אחרת זולתם כלל וזהו בחקותי שחקקתי דוקא תלכו:

y por eso se dividen en tres categorías: Torá, servicio y actos de bondad), y de ningún otro modo en absoluto. Esto es [lo que significa] “en Mis estatutos”, que Yo he grabado: específicamente, “andarán”.

33 ה ואת מצותי תשמרו. פי' השמירה כדי שיתקיים ההילוך דבכל מאדך בתפלה הוא ע"י המצות שהן בחי' כלים מכלים שונים לאור א"ס ב"ה וזהו ויין מלכות רב כיד המלך.

5. “Y guarden Mis mitzvot”. El sentido es que la preservación, para que perdure el andar de “con toda tu fuerza” en la plegaria, se logra mediante las mitzvot, que son el nivel de vasijas —“vasijas de diversas clases”— para la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea. Esto es [lo que significa]: “Y vino real en abundancia, conforme a la mano del rey”.

פי' עד"מ היין שא"א לקבלו בלא כלי וכן עד"מ האור שמאיר בפתילה שאם אין פתילה יסתלק האור.

El sentido, a modo de analogía: el vino, que no puede recibirse sin una vasija; y, asimismo, a modo de analogía, la luz que brilla en una mecha: si no hay mecha, la luz se extingue.

34 וכן עד"מ בנפש החיונית המחיה אברי הגוף כמו כח הראיה בעין וכח השמיעה באזן שבקלקול הכלי ע"י מכה וכדומה מסתלק אור הראיה מהעין והשמיעה מהאזן עד"מ.

Y del mismo modo, a modo de analogía, ocurre con el alma vital que da vida a los miembros del cuerpo, como la facultad de ver en el ojo y la facultad de oír en el oído: cuando el recipiente se daña por un golpe o algo semejante, la luz de la vista se aparta del ojo y la audición, del oído, a modo de analogía.

וכך עד"ז יובן ענין רמ"ח מ"ע [מצות עשה] רמ"ח אברים דהיינו בחי' כלים דז"א לקבל המשכת האור מבחי' כתר תר"ך עמודי אור

De la misma manera se comprenderá el asunto de las doscientas cuarenta y ocho mitzvot positivas, correspondientes a los doscientos cuarenta y ocho miembros; es decir, el nivel de las vasijas de Zeir Anpín, que reciben la atracción de la luz desde el nivel de Kéter (la Corona), los seiscientos veinte pilares de luz,

שהם תרי"ג מצות דאורייתא ושבע מצות דרבנן שיומשך ויתפשט בכלים ואברים דז"א ומשם יומשך בבי"ע ובלעדי הכלים הי' [היה] מסתלק האור כענין שנאמר כלים רקים אל תמעטי כו' וכתוב אין עוד כלי ויעמוד השמן כו'.

que son las seiscientas trece mitzvot de la Torá y las siete mitzvot de los Sabios, para que [la luz] sea atraída y se extienda dentro de las vasijas y los miembros de Zeir Anpín, y desde allí sea atraída a Beriá (Creación), Yetzirá (Formación) y Asiá (Acción). Sin las vasijas, la luz se habría apartado, como se dice: «Vasijas vacías, no tomes pocas», etc.; y está escrito: «Ya no había otra vasija, y el aceite se detuvo», etc.

(ועמ"ש מזה בביאור ע"פ וקבל היהודים). וזהו ויין מלכות הוא האור שמאיר רב כיד המלך הוא בחי' היד הגדולה חסד דאריך כו'

(Véase lo escrito acerca de esto en la explicación sobre el versículo «Y los judíos aceptaron»). Y esto es [lo que significa] «Y el vino real»: es la luz que resplandece; «en abundancia, según la mano del rey»: es el nivel de «la gran mano», el Jésed (bondad) de Arij [Anpín], etc.

ועל ידי שנכנס יין זה באדם יצא הסוד ואהבה מסותרת ששרשה מבחי' האבות אשר שרשן מבחי' זו בעבר הנהר כו' כנ"ל.

Y cuando este vino entra en una persona, «sale el secreto», y [también] el amor oculto, cuya raíz está en el nivel de los Patriarcas, cuya raíz está en este nivel más allá del Río, etc., como se mencionó arriba.

אך שצריך להיות בחי' כלים מכלים שונים דתורה ומצות שבהן יומשך יין מלכות להיות רב כיד המלך.

Pero es necesario que haya un nivel de vasijas, «vasijas de diversas clases», de Torá y mitzvot, en las que se atraiga el vino real, para que sea «en abundancia, según la mano del rey».

35 וזהו ואת מצותי תשמרו פי' מצוה לשון צוותא והתחברות והיינו כאשר האור נמשך בכלי אז הוא בבחי' התקשרות וצוותא אלינו משא"כ בעודו למעלה נק' חקיקה גליף גליפו וכו'.

Esto es [el significado de] «Y guardarán Mis mandamientos» (mitzvotai): mitzvá es un término relacionado con tzavta, unión y conexión. Es decir, cuando la luz es atraída hacia una vasija, entonces se encuentra en el nivel de unión y conexión con nosotros; en cambio, mientras permanece arriba, se la llama grabado: «Él grabó grabados», etc.

וזהו בחוקתי תלכו בתפלה בבחי' אהבה ויראה והתעוררות רחמים כו' שהם עליות עד בחי' חקיקה עליונה אורות דכתר

Esto es “Por Mis estatutos caminarán”: en la plegaria, en el nivel del amor y el temor y el despertar de la compasión, etc., que son ascensos hasta el nivel del grabado supremo, las luces de Kéter (la Corona);

והיינו דוקא ע"י ואת מצותי תשמרו שהן הכלים להמשכת וגילוי אורות הנ"ל שע"י הכלי יתקיים האור והיינו כי צ"ל תמיד בחי' העלאה והמשכה כו' בחי' רצוא ושוב.

y esto ocurre específicamente mediante “Y guardarán Mis mandamientos”, que son las vasijas para atraer y revelar las luces mencionadas anteriormente, pues por medio de la vasija la luz perdura. Es decir, siempre debe existir el nivel de elevación y atracción hacia abajo, etc., el nivel de “correr y retornar” (ratzo vashov).

36 ועי' ונתנה הארץ יכולה הארץ היינו בחי' מלכות דאצילות שתתן יכולה בהעלאת מ"נ [מיי' נוקבין]

דרפ"ח ניצוצין ואח"כ ממילא יומשך בחי' ועץ השדה יתן פריו הוא המשכת מ"ד [מיי' דוכריין]

Por medio de esto, “la tierra dará su producto”: “la tierra” es el nivel de Maljut del Mundo de Atzilut, que dará su producto mediante la elevación de las aguas femeninas (mayin nukvin) de las 288 chispas; y después, automáticamente, se atraerá el nivel de “y el árbol del campo dará su fruto”, que es la atracción de las aguas masculinas (mayin duchrin);

והיינו שיהיה גילוי אור א"ס ב"ה להיות והתהלכתי בתוכם בבחי' עץ החיים שמשם יומשכו נשמות עליונות הנקראים פרי צדיק עץ חיים (ועי' בזח"א [בזהר חלק א] בראשית דל"ז סע"ב [סוף עמוד ב]. עמ"ש במ"א ע"פ בן פורת יוסף כו')

es decir, habrá una revelación de la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, de modo que “caminaré entre ustedes”, en el nivel del Árbol de la Vida, desde donde se atraerán almas elevadas, llamadas “el fruto del justo es un árbol de vida” (y véase el Zohar, Parte I, Bereishis, final del folio 37b; véase lo escrito en otro lugar sobre el versículo “Yosef es una rama fructífera”, etc.).

ועמ"ש עוד ע"פ את שבתותי תשמרו מענין ירידת הנשמות ממקורם ממחשבה עילאה להתלבש בגופים איך שהיא ירידה צורך עלייה למעלה מעלה כו'.

Y véase además lo escrito sobre el versículo “Guardarán Mis Shabatot”, acerca del descenso de las almas desde su fuente, desde el pensamiento superior, para investirse en cuerpos, y cómo es un descenso en aras de un ascenso, mucho, mucho más elevado, etc.

ועמ"ש בד"ה ושמתי כדכד בענין טהרה מביאה לידי קדושה וסד"ה אלה מסעי בענין מסעיהם למוצאיהם.

Y véase lo escrito en el discurso que comienza “Pondré tus ventanas de kadkod”, acerca de “la pureza conduce a la santidad”, y al final del discurso que comienza “Estos son los viajes”, acerca de “sus viajes según sus partidas”.

(ועיין מענין חרות על הלוחות ברבות משפטים ר"פ ל"ב. כי תשא פמ"א [פרק מ"א / פרשה מ"א]. פקודי פנ"א. ובגמרא עירובין נ"ד א'. ובזהר ח"ב [חלק ב'] דף פ"ד דק"ג ב'. קי"ד א'. קפ"ג א' מ"ה ע"ב. ח"א [חלק א'] דל"ז סע"ב [סוף עמוד ב] ודקל"א ב'. ח"ג [חלק ג'] ד"ו ע"ב).

(Y acerca de “grabadas en las Tablas”, véase Rabbah sobre Mishpatim, comienzo de la sección 32; Ki Sisa, sección 41; Pekudei, sección 51; y en la Guemará, Eruvin 54a; y en el Zohar, Parte II, folio 84; folio 113b; 114a; 183a; 45b; Parte I, final del folio 37b, y folio 131b; Parte III, folio 6b.)

וצויתי את ברכתי ברכת המצות כי מצות צריכות כוונה להמשיך בהן האור וכללות הכוונה היא התפלה של כל יום כמ"ש במ"א ע"פ לא הביט און ביעקב

“Y ordenaré Mi bendición”: la bendición sobre las mitzvot. Pues las mitzvot requieren intención para atraer la luz a ellas, y la expresión general y colectiva de la intención es la plegaria de cada día, como se explica en otro lugar sobre el versículo “No ha contemplado iniquidad en Yaakov”.

וזהו ענין אם בחקותי תלכו שהוא בבחינת התפלה ואחר כך ואת מצותי תשמרו כו' ודרך פרט זהו ג"כ ענין ברכות המצות:

Este es el sentido de “Si caminan según Mis estatutos”, que corresponde al nivel de la plegaria, y después “y guardan Mis mandamientos”, etc.; y en particular, esto también alude a las bendiciones sobre las mitzvot.

37 אם בחקותי תלכו כו'. מבואר בע"ח [בעץ חיים] (שער כ"ה פ"א המתחיל ענין הצלם באמיתית נלע"ד [נראה לעניות דעתך] כו')

“Si caminan según Mis estatutos”, etc. Esto se explica en Etz Chaim (Sha'ar 25, capítulo 1, que comienza: “El asunto del tzelem, en verdad, según me parece en mi humilde opinión”, etc.).

בחי צלם כו' שהוא בחי נפש השכלית המחבר הצורה והחומר שהוא נפש האלהית עם נפש הבהמית
לברר בירורים

[que] el nivel del tzelem (“imagen”), etc., que es el nivel del alma intelectual, une la forma y la materia, es decir, el alma divina con el alma animal, para realizar las clarificaciones (berurim).

כי נפש הבהמית הוא בחי בהמה פשוטה ועמ"ש מזה בד"ה זאת חנוכת המזבח ונפש השכלית היא בחי
נוגה מעורב טו"ר [טוב ורע] כמ"ש חכמים המה להרע.

Pues el alma animal es el nivel de un animal simple (y véase lo escrito acerca de esto en el maamar que comienza “Esta es la inauguración del altar”), y el alma intelectual es el nivel de noga, donde el bien y el mal están mezclados, como está escrito: “Son sabios para hacer el mal”.

38 וזהו ימי שנתינו בהם שבעים שנה דקאי אלמעלה שתה עונותינו לנגדך עלומינו למאור פניך כו' היינו
שיתהפכו בחי עונותינו כו'

Esto es [lo que significa] “Los días de nuestros años, en ellos, son setenta años”, que remite al versículo anterior: “Has puesto nuestras iniquidades ante Ti, nuestros secretos a la luz de Tu semblante”, etc.; es decir, que el nivel de “nuestras iniquidades” se transformará, etc.,

שיהיה לנגדך ועלומינו יבא למאור פניך כו' הוא ע"י הצלם כו' ולזה ניתן ע' [שבעים] שנה לכל אחד ואחד
לפי ערכו ושיעורו בכדי לברר כו'.

de modo que esté “ante Ti”, y “nuestros secretos” lleguen “a la luz de Tu semblante”, etc. Esto se logra mediante el tzelem, etc.; y para ello se conceden setenta años a cada persona, según su medida y capacidad, a fin de refinar, etc.

גם איתא בע"ח [בעץ חיים] שעתה מ"ה [שם מ"ה] מברר ב"ן [שם ב"ן] ולע"ל [ולעתיד לבוא] כשיתברר בחי ב"ן [שם]
ב"ן [שם] אזי יהיה א"ח [אשת חיל] עטרת בעלה. כי השבירה היא בבחי ס"ג [שם ס"ג] כלו ס"ג [שם ס"ג] יחדיו כו'
והיינו בבחי ב"ן [שם ב"ן] שבס"ג [שבשם ס"ג].

También se encuentra en Etz Chaim que ahora el Nombre Mah (45) refina el Nombre Ban (52), y en el Tiempo Venidero, cuando se haya refinado el nivel de Ban, entonces “una mujer virtuosa [será] la corona de su marido”. Pues la ruptura tuvo lugar en el nivel del Nombre Sag (63), “todos se han apartado juntos (sag)”, etc.; es decir, en el nivel de Ban dentro de Sag.

39 ולע"ל [ולעתיד לבוא] כשיתברר שם ס"ג [שם ס"ג] יתהוה ממנו ס"ג [שם ס"ג] שבס"ג [שבשם ס"ג] כו'. וביאור הענין הוא כי בחי' מ"ה [שם מ"ה] המברר הוא האור הנמשך בבחי' כלי וכמו משה ונחנו מ"ה [מה] בחי' ביטול בתכלית ואעפ"כ [ואף על פי כן] היה בגוף

Y en el Tiempo Venidero, cuando se depure el Nombre Sag, de él surgirá Sag de Sag, etc. La explicación es la siguiente: el nivel de Mah, que depura, es la luz que se extiende en el nivel de una vasija; como Moshe, quien dijo: “¿Y qué (mah) somos nosotros?”, expresión de una autoanulación absoluta (bitul); y, sin embargo, estaba en un cuerpo.

ואף שהוא מבחי' אבא היינו רק מבחי' אחוריים קפ"ד קס"א גימטריא משה, ועמ"ש מזה ע"פ אני ישנה גבי קול דודי דופק,

Y aunque proviene del nivel de Aba, esto es únicamente del aspecto posterior (ajoráyim): 184 y 161, que suman el valor numérico de Moshe. (Véase lo escrito acerca de esto sobre “Estoy dormida”, respecto de “La voz de mi amado llama”).

וכן נובלות חכמה שלמעלה תורה פי' הנמשך מבחי' מוחין דאבא למדותיו שיהיה תורה כשר או פסול כו' ועמ"ש בד"ה השמים כסאי כו',

Del mismo modo, “la Torah es el fruto caído de la Jojmá de lo Alto”: esto significa lo que se extiende del nivel del intelecto (mojin) de Aba a Sus atributos, de modo que haya en la Torah dictámenes de apto o no apto, etc. (Véase lo escrito en el discurso que comienza “Los cielos son Mi trono”, etc.).

וכמ"כ [וכמו כן] בחינת משה היה לו אהבה ויראה ומדות רק שהיו נמשכין מבחי' מוחין פי' שהיה האהוי"ר [האהבה ויראה] שלו בבחי' ביטול בתכלית בבחי' אבא מבחי' אחוריים

Del mismo modo, el nivel de Moshe tenía amor, temor y atributos emocionales (midot), pero estos se extendían del nivel del intelecto; es decir, su amor y temor se encontraban en un estado de autoanulación absoluta, en el nivel de Aba, desde su aspecto posterior

(כי פנימית אבא הוא פנימית עתיק) ולא מבחי' התלהבות שמבחי' אימא וכמו ההפרש שבין שבת ליו"ט [ליום טוב] שיו"ט [שיום טוב] הוא בחי' שמחה כו' ושבת הוא בחי' עונג נאדר בקדש כו'

(pues la dimensión interior (pnimiut) de Aba es la dimensión interior de Atik), y no del nivel de fervor, que proviene del nivel de Ima. Es como la diferencia entre Shabat y Yom Tov: Yom Tov es el nivel de la alegría, etc., y Shabat es el nivel del deleite (oneg), “majestuoso en santidad”, etc.,

מלה בגרמיה כמ"ש בפ' אמור צ"ד ע"א, וכן היה האהוי"ר [האהבה ויראה] של משה וביקש הראני נא את כבודך פי' שיראה א"ס שלא בבחי' כלי

una entidad en sí misma, como se explica en la sección Emor, folio 94a. Así eran también el amor y el temor de Moshe. Y él pidió: "Muéstrame, por favor, Tu gloria", es decir, que pudiera ver al Infinito (Ein Sof) sin que estuviera en el nivel de una vasija

(ע' [עיינ] רע"מ [רע"א מהימנא] פ' פנחס ד' רנ"ה ע"ב) והשיבו כי לא יראני האדם וחי בחייהן אינן רואים (véase el Ra'aya Mehemna, sección Pinjas, folio 255b). Y Él le respondió: "Pues el hombre no Me verá y vivirá": "durante su vida no ven,"

אבל במיתתן רואים כו' וכדאיתא במדרש טוב זה מלאך חיים מאד זה מלאך המות היינו שלאחר מיתה יכול להשיג בחינת מאד בלי גבול כו'

pero después de su muerte sí ven", etc. Como se afirma en el Midrash: "bueno" es el ángel de la vida; "muy" es el ángel de la muerte. Es decir, después de la muerte se puede captar el nivel de "muy" (meod), que no tiene límite, etc.

היינו כשהוא חי בבחי' גוף וכלי לא יראני כו' רק במיתתן אחר שנתברר הכלי לגמרי בבחי' אתכפ"א ואתהפכא אז רואין ולע"ל [ולעתיד לבוא] שיזדכך שלא יהיה הגוף מדכר ונוקבא (וע' זהר ח"ב [חלק ב'] קס"ז ב') רק

Es decir, mientras vive en el nivel de un cuerpo y una vasija, «no me verá», etc.; solo «en su muerte», después de que la vasija haya sido completamente refinada en el nivel de la sumisión y la transformación (itkafya e it'hapja), entonces verán. Y en el Tiempo Venidero, cuando se purifique, de modo que el cuerpo no sea [de] varón y mujer (véase el Zohar, parte II, 167b), sino que

כדכתיב ועצמותיך יחליץ מבחי' טל דכדולחא טל אורות טלך אז גם הגוף יוכל לראות ולהשיג בחי' אור א"ס

como está escrito: «y Él fortalecerá tus huesos», a partir del nivel del «rocío de cristal», «rocío de luces es tu rocío»; entonces también el cuerpo podrá ver y captar el nivel de la Luz Infinita (Or Ein Sof).

וזהו כאור שבעת הימים פי' אור ז' הימים כמו שהיתה קודם הבריאה בעולם התהו רק שהיה בבחי' ז' אורות להיות האורות גדולים מהכלי.

Y esto es «como la luz de los siete días»: es decir, la luz de los siete días tal como era antes de la creación, en el Mundo de Tohu (caos); solo que entonces estaba en el nivel de siete luces, pues las luces eran mayores que la vasija.

אך היה בהן שבירה ואח"כ עולם התקון נעשה הכלי גדול והאור קטן. ולעתיד לבוא כשיזדכך הכלי יהיה ג"כ האור גדול כאור ז' הימים בחי' תהו ואז יהי' [יהיה] א"ה [אשת חיל] עטרת בעלה כו'

Pero hubo en ellas una ruptura y, después, en el Mundo de Tikún (rectificación), la vasija se hizo grande y la luz pequeña. Y en el Tiempo Venidero, cuando la vasija se purifique, también la luz será grande, como la luz de los siete días, el nivel de Tohu; entonces «la mujer virtuosa será la corona de su marido», etc.

(ועמ"ש בד"ה והיה אור הלבנה. ועיין במק"מ [במקדש מלך] ס"פ מצורע מענין אור שבעת הימים ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] פ' כי תשא קפ"ח ב')

(Véase lo escrito en el discurso que comienza «Y la luz de la luna será». Véase también el Mikdash Melej, al final de la parashá Metzora, acerca de la luz de los siete días, y el Ramaz sobre la parashá Ki Tisá, 188b.)

וזהו ענין ק"ש [קריאת שמע] שמע שם ע' רבתי היינו בחינת אור שבעת הימים שהעלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] מהבירור דנה"ב [דנפש הבהמית] מתעלה לשם.

Este es el sentido del Shemá: en «Shemá» hay una ayin grande; es decir, el nivel de la luz de los siete días, pues la elevación de las aguas femeninas (mayin nukvin) provenientes del refinamiento del alma animal asciende allí.

וזהו ואהבת את הוי' אלקיך את הטפל כו' להיות בבחי' אהבה. וטפל ובטל לשם הוי' (ועמ"ש ע"פ וידעת היום) ולהתכלל באחד.

Y esto es «Y amarás a Havaíá, tu D'os»: la palabra et incluye lo secundario, etc., para estar en el nivel del amor, y [ser] secundario y anulado al Nombre Havaíá (véase lo escrito sobre el versículo «Y sabrás hoy»), y quedar incluido en el Uno.

בכל לבבך שהוא בחינת נפש הבהמית רביעית דם שבלב כו' ובכל נפשך בחינת נפש השכלית בחי' צלם המחבר הנ"ל וכשיתהפכו ויתבררו יבא לבחי' ובכל מאדך מאד בלי גבול

«Con todo tu corazón» es el nivel del alma animal, la cuarta parte de la medida de sangre que hay en el corazón, etc.; «y con toda tu alma» es el nivel del alma intelectual, el nivel del tzelem que conecta, mencionado anteriormente. Y cuando sean transformadas y refinadas, llegará al nivel de «y con todas tus fuerzas» (meodeja), «mucho» (meod), sin límite,

כדכתיב הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד אשר בשביל זה ירדה הנפש האלהית למטה

como está escrito: “He aquí que Mi siervo será sabio; será exaltado y elevado, y estará muy en alto”. Es por esto que el alma divina descendió abajo,

כי מקודם היתה בבחי' גבול ומספר כי נש"י [נשמות ישראל] נמשכו מבחי' זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] עולם התיקון בבחי' כלי כו'

pues antes estaba en el nivel de límite y número, ya que las almas de Israel fueron extraídas del nivel de Zeir Anpín y Nukvá del Mundo de Tikún, en el nivel de una vasija, etc.,

וכמ"ש חי ה' אשר עמדתי לפניו כו' משא"כ אחר ירידתה בחי' צלם לברר כו' לאכפא כו'

como está escrito: “Por la vida de Havaíá, ante Quien he estado”, etc.; en cambio, después de su descenso, [en] el nivel del tzelem, para refinar, etc., para someter, etc.,

בכל לבבך ובכל נפשך יכול עי"ז להשיג האהבה מבחי' אור א"ס בחי' בכל מאדך שמעולם התהו

“con todo tu corazón y con toda tu alma”; por medio de esto puede alcanzar el amor del nivel de la Luz Infinita (Or Ein Sof), el nivel de “con toda tu fuerza”, que proviene del Mundo de Tohu.

ואף שא"א להיות בבחי' גוף וכלי מ"מ הארה מזה יוכל להיות בכל יום ובמיתתן אחר שנברר הכל רואין כו' וזהו היה מספר בני ישראל כו' אשר לא יספר כו':

Y aunque esto no puede existir en el nivel de un cuerpo y una vasija, no obstante, cada día puede haber de ello un destello; y “en su muerte”, después de que todo haya sido refinado, “ven”, etc. Y esto es [lo que significa]: “Será el número de los hijos de Israel”, etc., “que no puede contarse”, etc.

40 ב אך קודם הקי"ש [הקריאת שמע] בחי' אהבה הנ"ל צריך להיות פסוקי דזמרה. וזהו אם בחקותי תלכו כי חקיקות כמו כלי שצריך חקיקה מבחוץ ומבפנים

2. Pero antes del Shemá, del nivel de amor mencionado arriba, deben recitarse los Pesukei DeZimrá («versículos de alabanza»). Y esto es [lo que significa] «Si caminan según Mis estatutos (bejuko-tai)»: dos grabados, como una vasija que necesita ser grabada por fuera y por dentro;

כמו כן צריך כלי הנפש הבהמית לבי חקיקות הללו בכדי שאח"כ יוכל להיות בחי' תלכו שהוא בחי' אהבה להתכלל באחד

del mismo modo, la vasija del alma animal necesita estos dos grabados, para que después pueda darse el nivel de «caminarán», que es el nivel del amor, para incluirse en el Uno,

כדכתיב הלוך ונסוע הנגבה וענין החקיקה מבחוץ הוא ע"י פסוקי דזמרה שהוא מלשון זמיר עריצים פי' שע"י ההתבוננות בגדולת א"ס ב"ה בפסוקי דזמרה הוא מזמר ומכרית בחי' הרע שתוכל להתפשט בנפשו בחי' אהבה אלקית.

como está escrito: «yendo y viajando hacia el sur». El grabado por fuera se realiza mediante los Pesukei DeZimrá, término relacionado con «derribar (zemir) a los tiranos»: es decir, mediante la contemplación de la grandeza del Infinito (Ein Sof), bendito sea, en los Pesukei DeZimrá, uno poda y corta el nivel del mal, para que el nivel del amor divino pueda extenderse por su alma.

כי ההתפעלות מההתבוננות הנ"ל עדיין אין זה בחי' אהבה רק בחי' התפעלות מאלקות בכדי שיתפרד הרע

Pues la emoción despertada por la contemplación mencionada arriba todavía no es el nivel del amor, sino únicamente el nivel de sentirse conmovido por la Divinidad, para que el mal se separe,

כדכתיב רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם היינו ע"י בחי' ההתבוננות ברוממותו ית' נפרד הרע. como está escrito: «La exaltación de D'os está en su garganta, y una espada de doble filo en su mano»: es decir, mediante el nivel de contemplar Su exaltación, bendito sea, el mal se separa.

41 ולכן החיוב דפסוקי דזמרה לא נזכר במשנה רק שתים לפניה כו' כי לא היה נצרך זה אצלם בכל יום כו'

Por lo tanto, la obligación de recitar Pesukei DeZimrah no se menciona en la Mishná; solo se mencionan «las dos bendiciones anteriores», etc., pues ellos no necesitaban esto todos los días, etc.

וזהו החקיקה מבחוץ והחקיקה מבפנים הוא ע"י מצות מעשיות שבבחי חוקה כמו פרה אדומה ציצית ותפילין שאין בהם שום שכל וטעם

Y esta es la incisión desde afuera. La incisión desde adentro se realiza mediante mitzvot prácticas que pertenecen al nivel de una juká (estatuto), como la vaca roja, los tzitzit y los tefilín, que no tienen ningún fundamento racional ni razón en absoluto.

והיינו מפני ששרש המצות הוא מבחינת כתר כי אורייתא מחכמה נפקת אבל שרשן הם מכתר תרי"ג מצות דאורייתא וז' מצות דרבנן גימטריא תרי"ך.

Esto se debe a que la raíz de las mitzvot está en el nivel de Kéter (la Corona). Pues "la Torá emana de Jojmá (sabiduría)", pero su raíz está en Kéter: las seiscientas trece mitzvot de la Torá y las siete mitzvot de los Sabios suman, en valor numérico, seiscientos veinte.

אך בכל ספ"י [ספירה / ספירות] יש בחי קומה כמו חכמה שבחכמה וכמו כן בכתר יש בחי מצות הנמשך מחכמה שבכתר ונתלבש בחכמה דאצילות ואח"כ בבריאה שיוכל להיות גם למטה טעם למצוה זו.

Sin embargo, en cada sefirá hay una estructura completa (komá), como Jojmá de Jojmá; del mismo modo, en Kéter hay un nivel de mitzvot que emana de la Jojmá de Kéter y se reviste en la Jojmá de Atzilut (Emanación) y luego en Beríá (Creación), de modo que también abajo pueda haber una razón para esta mitzvá.

42 ויש מצות הנמשכים מכתר שבכתר והם החוקים שהם רק בחי רצון ונקרא רעוא דרעוין כו' וע"י מצות אלו ששרשן מאד נעלה יכול להיות חקיקה מבפנים בנפש הבהמית

Y hay mitzvot que se derivan de Kéter de Kéter; estas son los jukim (estatutos), que corresponden únicamente al nivel de la voluntad, y se los llama «la Voluntad de las voluntades», etc. Por medio de estas mitzvot, cuya raíz es sumamente elevada, puede producirse un grabado desde el interior del alma animal,

וכדכתיב ועברתי בארץ מצרים אני ולא מלאך שמפני שהם בעמקי הקליפות צריך דוקא אני בחינה גבוהה מאד

como está escrito: «Y pasaré por la tierra de Egipto»: «Yo, y no un ángel». Como ellos estaban en las profundidades de las keliptot (cáscaras), se necesitaba específicamente «Yo», un nivel muy elevado.

וכמו כן להיות חקיקה בנפש הבהמית שיהיה לו בחי' אהבה להתכלל נפשו באחד היא ע"י מצות הנ"ל ועמ"ש בד"ה ועתה יגדל נא כח.

Del mismo modo, para que se produzca un grabado en el alma animal, de modo que tenga el nivel del amor y su alma se incluya en el Uno, se necesitan las mitzvot mencionadas arriba. (Véase lo escrito en el discurso que comienza: «Y ahora, que se engrandezca, por favor, el poder».)

וזהו באר חפרוה שרים בחינת יסוד דנוקבא שכדי שיהיה בבחי' נוקבא בחי' יסוד התקשרות באלהות ע"י התעוררות הנ"ל צריך חפירה כי בלא זה לבו אטום כבתולה

Esto es [lo que significa] «un pozo que cavaron los príncipes»: el nivel de Yesod (fundamento) de Nukvá. Para que en el nivel de Nukvá exista el nivel de Yesod, es decir, la conexión con la Divinidad mediante el despertar mencionado arriba, se necesita cavar, pues de lo contrario su corazón está sellado como una virgen

(ועמ"ש מזה ע"פ לריח שמניך בענין על כן עלמות אהבוך. ועמ"ש בד"ה עיני כל. ובד"ה לא תהיה משכלה ועקרה) וממה נעשה החפירה במחוקק בחי' חקיקה הנ"ל שהוא בחי' מצות הנ"ל

(Véase lo escrito sobre esto acerca de «Por el aroma de tus buenos aceites», en relación con «por eso te aman las doncellas»; y véase lo escrito en el discurso que comienza «Los ojos de todos», y en el discurso que comienza «No habrá ninguna que aborte ni sea estéril».) ¿Y con qué se realiza la excavación? «Con el legislador»: el nivel del grabado mencionado arriba, que es el nivel de las mitzvot mencionadas arriba.

אך אעפ"כ [אף על פי כן] התפשטותן הוא בבחי' חכמה ע"י משה (ועמ"ש בפ' חקת ע"פ במחוקק כו') כי אף פרה אדומה נאמרה ע"י משה כו' וע"ז נאמר אמרתי אחכמה כו'.

Sin embargo, aun así, su despliegue se produce en el nivel de Jojmá (sabiduría), por medio de Moshé (véase lo escrito en la parashá Jukat acerca del versículo «con el legislador», etc.), pues incluso la vaca roja fue transmitida por medio de Moshé, etc. Y sobre esto se dice: «Dije: me haré sabio», etc.

וזהו אם בחקותי תלכו ודרשו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] הלואי בחקתי תלכו היינו שיהי' [שיהיה] בחי' הליכה הוא בחי' אהבה ולהתכלל באחד צריך לזה ב' חקיקות הנ"ל

Esto es [lo que significa] «Si caminarán en Mis estatutos», que nuestros Sabios, de bendita memoria, interpretaron: «¡Ojalá caminaran en Mis estatutos!». Es decir, para que exista el nivel de caminar —que es el nivel del amor— y para que uno se incluya en el Uno, se necesitan los dos grabados mencionados arriba.

כי בלתי זה א"א שיהיה לו בחי' אהבה מאחר שהוא אסור בגוף ונפש הבהמית וכמשל האסור בזיקים שא"א לו להלך אלא א"כ ישתברו הזיקים:

Pues sin esto le es imposible alcanzar el nivel del amor, ya que está atado al cuerpo y al alma animal; es como quien está atado con cadenas y no puede caminar a menos que se rompan las cadenas.

43 ג אך עיקר ההליכה הוא להתכלל נפשו באחד לדבקה בו. ואיך אפשר זה. ולזה אמר ואת מצותי תשמרו אשר קדשנו במצותיו כו' כמבואר במ"א.

3. Pero la esencia del caminar es que su alma se integre en el Uno, para apegarse a Él. ¿Y cómo es posible esto? A esto alude lo que está dicho: "y guardarán Mis mandamientos"; "que nos santificó con Sus mandamientos", etc., como se explica en otro lugar.

וזוהו ואת מצותי תשמרו שע"י המצות משתמר בחי' אור א"ס בחי' עתיק. וזהו נר מצוה כמו נר המשמר השמן והאור

Esto es [lo que significa] "y guardarán Mis mandamientos": mediante las mitzvot se preserva el nivel de la Luz Infinita (Or Ein Sof), el nivel de Atik. Esto es [lo que significa] "una mitzvá es una lámpara": como una lámpara, que conserva el aceite y la luz,

כמו כן המצוה משמרת בחי' אור א"ס (ועמ"ש בד"ה והנה מנורת זהב כולה. ובד"ה כי תשמע בקול גבי לשמור את כל מצותיו) וע"ז אמר ועשיתם אותם אתם כתיב.

así también la mitzvá preserva el nivel de la Luz Infinita (véase lo escrito en el discurso que comienza "Y he aquí, un candelabro todo de oro", y en el discurso que comienza "Cuando escuches la voz", acerca de "guardar todos Sus mandamientos"). Y respecto de esto está dicho: "y los harán" (otam); está escrito "ustedes" (atem).

פ"י כי זהו באמת בחי' עשייה שנשמות ישראל עושין ומכריחין כביכול המשכת אוא"ס [אור אין סוף] בהכלים והוא מלשון גדול המעשה כו',

Es decir, esto es verdaderamente el nivel de la "acción", pues las almas de Israel hacen y, por así decirlo, obligan a que la Luz Infinita descienda a las vasijas; y esto corresponde a la expresión "Grande es quien hace que otros actúen", etc.

ולכן נק' כל עובדא בלשון עשיה פי' לשון הכרח כי מה שהשכל מתפשט בהמעשה שעושה זהו בחי' הכרח לגבי השכל שיהי' [שיהיה] יורד ונמשך בעשייה

Por eso cada obra se denomina con el término asíá ("acción"), que significa obligación. Pues cuando el intelecto se extiende en la acción que uno realiza, esto constituye una obligación para el intelecto: que descienda y se prolongue en la acción;

כמו כן בעשיית המצוה שנמשך עי"ז אור א"ס ב"ה מה שהוא נעתק ונבדל מסדר ההשתלשלות ונמשך ושורה בהכלים דז"א על כן נק' בחי' זו בשם עשיה

así también, al realizar una mitzvá, por medio de la cual la Luz Infinita, bendito sea, que está apartada y separada del orden de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut), desciende y reposa en las vasijas de Zeir Anpín; por eso este nivel recibe el nombre de asíá.

(ועמ"ש בד"ה להבין ענין מדלג על ההרים בענין שלכך נק' המצות בשם רמ"ח אברין דמלכא כו' ע"ש. וע' במ"ש ע"פ ביום השמיני עצרת בפי' אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם)

(Véase lo escrito en el discurso que comienza "Para comprender el concepto de 'saltando sobre las montañas'", acerca de por qué las mitzvot reciben el nombre de "los 248 miembros del Rey", etc.; consúltese allí. Y véase lo escrito sobre el versículo "En el octavo día, una asamblea", en la explicación de "que juraste a nuestros padres desde los días de antaño".)

וזהו ועשיתם אותם אתם כו'. ונתתי גשמיכם בעתם פי' גשמיכם זהו התורה כמ"ש יערוף כמטר לקחי.

Esto es [lo que significa] "y los harán" (otam): "ustedes" (atem), etc. "Y daré sus lluvias a su debido tiempo": "sus lluvias" se refiere a la Torá, como está escrito: "Mi enseñanza caerá como la lluvia".

והנה גשמים יורדין בגבורה ובתורה אמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] שניתנה בה' קולות פי' ה' חסדים המגדילים והם בחי' ה' גבורות דאבא הנעשים בחינת חסדים דאימא.

Ahora bien, las lluvias descienden mediante la Guevurá (contención), y acerca de la Torá nuestros Sabios dijeron que fue entregada con cinco voces. Es decir: cinco jasadim (bondades) que hacen crecer, y que son el nivel de las cinco guevurot de Aba que se convierten en el nivel de los jasadim de Ima.

פי' כי משה שמע כל התורה בקול אחד כמ"ש והאלהים יעננו בקול לפי שמשה היה מבחי' אור אבא בעצמו.

Es decir: Moshé oyó toda la Torá en una sola voz, como está escrito: "Y D'os le respondió con una voz", porque Moshé pertenecía al nivel de la luz de Aba misma.

אך ישראל לא היה באפשרי לקבל ונתחלק ע"י ה' גבורות דאבא לבחינת חמשה קולות וזהו פלג אלהים מלא מים.

Pero Israel no podía recibirla [de esa manera], y esta se dividió, por medio de las cinco guevurot de Aba, en el nivel de cinco voces. Y esto es "El arroyo de D'os está lleno de agua".

פ"י מה שנתפלג מבחי' אלהים בחי' ה' גבורות מלא מים באמת הם חסדים שיכולים לקבל.

Es decir: lo que se dividió (nispaleg) del nivel de Elokim, el nivel de las cinco guevurot, está "lleno de agua": en verdad, son jasadim, que ellos sí pueden recibir.

44 וע"י גשמיכם בחי' התורה הנ"ל נעשה קול דודי דופק פתחי לי שיהיה לכו פתוח שיוכל להיות בנפשו בחי' אהבה ע"י בחי' התורה המגדל והיה מזה ונתנה הארץ יכולה היינו בחינת ב"ן [שם ב"ן] שנתברר מנפש הבהמית

Y por medio de "sus lluvias", el nivel de la Torá mencionado antes, se produce "La voz de mi amado llama: Ábreme", de modo que su corazón se abra y pueda haber en su alma el nivel del amor, por medio del nivel de la Torá que hace crecer. Y de esto resulta "y la tierra dará su producto", es decir, el nivel de Ban, que ha sido depurado del alma animal.

(והוא ע"ד מ"ש בד"ה האזינו השמים גבי יערוף כמטר שהתורה נק' מטר וגשם שמוציא את כח הצומח שבהארץ מההעלם אל הגילוי

(Y esto sigue la línea de lo escrito en el discurso que comienza "Presten oído, cielos", acerca de "Mi enseñanza caerá como la lluvia": que la Torá es llamada lluvia y aguacero, pues hacen surgir la fuerza de crecimiento de la tierra, desde el ocultamiento hasta la revelación,

דהיינו להיות הצמיחה בחי' אהבה בכל מאדך כו' ע"ש באריכות וזהו ואהבת בגימטריא ב' פעמים אור היינו בחי' אור אחד הוא אור זרוע לצדיק והב' בחי' הצמיחה בכל מאדך)

es decir, que el crecimiento sea el nivel del amor "con todas tus fuerzas", etc.; véase allí extensamente. Y esto explica [por qué] ve'ahavta ("y amarás") tiene el valor numérico de dos veces or ("luz"): un nivel de luz es "la luz está sembrada para el justo", y el segundo es el nivel del crecimiento, "con todas tus fuerzas").

ואח"כ ועץ השדה יתן פריו (עיין בזהר בפי' בראשית דל"ז סע"ב [סוף עמוד ב.]. ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם) שהוא בחינת מ"ד [מ"ן דוכרין] מנפש האלהית.

Y después, "y el árbol del campo dará su fruto" (véase el Zóhar, Parshas Bereishis, final del folio 37b, y el Mikdash Melech allí), que es el nivel de las aguas masculinas (mayin duchrin) del alma divina.

וכמו בארץ שהארץ מעלה מ"ן [מ"ן נוקבין] והגשם המגדל הוא בחי' מ"ד [מ"ן דוכרין] וכדכתיב כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים כמו כן ע"י חיבור מ"ה [שם מ"ה] וב"ן [שם ב"ן] הנ"ל יתן פריו היינו שיתגלה בחי' טובא דגניז בגווה

Así como ocurre con la tierra: la tierra eleva las aguas femeninas (mayin nukvin), y la lluvia que hace crecer es el nivel de las aguas masculinas, como está escrito: "Pues así como la lluvia y la nieve descienden del cielo". Del mismo modo, por medio de la unión de Mah y Ban mencionada antes, "dará su fruto"; es decir, se revelará el nivel de "el bien que está oculto en su interior",

היינו רפ"ח ניצוצין שיש בה רק הוא מוסתר ומלוכש רשע מכתיר את הצדיק משא"כ כשנתברר ונתהפך נתגלה האור הנ"ל להיות א"ח [אשת חיל] עטרת בעלה בחי' שלמעלה מהתקון ס"ג [שם ס"ג] דס"ג [דשם ס"ג]

es decir, las 288 chispas que hay en ella, solo que están ocultas y revestidas: "el malvado rodea al justo". Pero cuando son depuradas y transformadas, se revela la luz mencionada antes, de modo que "una mujer virtuosa es la corona de su marido": el nivel que está por encima del Tikún, Sag de Sag.

וזהו והצליח אשר שלחתיו לברר בירורין ע"י דברי אשר יצא מפי דוקא כי כל העוסק בתורה הקב"ה יושב ושונה כנגדו כו':

Y esto es lo que significa "y tendrá éxito en aquello para lo que la envié": depurar las chispas por medio de "Mi palabra, que sale de Mi boca", específicamente. Pues quien se ocupa de la Torá, el Santo, bendito sea, se sienta y estudia frente a él, etc.

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA

Sobre esta edición

Esta edición contiene el texto hebreo y la traducción al español.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nuestra traducción al español, hecha de nuestra traducción inglesa del hebreo, sin las notas de Kehot: CC BY 4.0.

Esta edición en su conjunto: CC BY-NC 4.0. Puede copiarse, imprimirse y compartirse libremente, citando a Kehot Publication Society y likuteitorah.com; no puede venderse. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traducción al español se hizo desde la edición en inglés de likuteitorah.com con ayuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), con el hebreo al lado para cotejar; todavía no la revisó un editor humano. Coteja con el hebreo todo lo importante.

El Rebe pidió que los maamarim de la parashá de la semana, la «Parashá jasídica», se estudien durante esa semana, repartidos en sus siete días (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por qué estudiarla y las brajot del Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un proyecto gratuito y sin fines de lucro; aquí no se vende nada. Sin afiliación con Kehot, Sefaria ni la Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/es/likutei-torah/bechukosai/2/

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Leví Itzjak